

Актуально

Прощай,
ЗНО —
здрастуйте,
хабарі?

▶ СТОР. 6

Виклики
часу

«Лица
необщим
выраженьем»...

▶ СТОР. 8—9

Розповідь
історію

Повірила,
коли
припекло

▶ СТОР. 16

№ 216 (4966)

СЕРЕДА, 17 ЛИСТОПАДА 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

НАТО врахує зміну
політики Києва

Україну на засіданні країн, які так чи інакше беруть участь в операції НАТО в Афганістані, в рамках Лісабонського саміту альянсу 19—20 листопада представлятиме міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко. Про це повідомив пресі посол України в Бельгії й Люксембурзі, а також при НАТО Ігор Долгов. Відповідне рішення, за його словами, прийняв Президент України Віктор Янукович.

Відповідаючи на запитання, чому нашу державу буде представлено на засіданні на рівні міністра, а не на рівні Президента, посол зазначив, що Україна в першу чергу була б зацікавлена в обговоренні питань, які стосуються подальшого співробітництва з НАТО в рамках засідання комісії «Україна—НАТО», однак таке засідання не заплановано. «Крім того, мабуть, Президент керувався також своїми графіками і планами, які я не уповноважений коментувати», — сказав пан Долгов. Разом з тим лідери 28 країн—членів НАТО врахують зміну політики керівництва України щодо членства цієї країни в НАТО, заявив у понеділок генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен.

«Нафтогаз» вийшов
на прибуток

Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» за підсумками трьох кварталів отримала чистий прибуток в 680,21 мільйона гривень, у той час як за аналогічний період минулого року чистий збиток компанії становив 2,97 мільярда гривень. Про це йдеться у кварталній звітності компанії.

За даними Держкомісії з цінних паперів і фондового ринку, у січні—вересні 2010 року НАК «Нафтогаз України» збільшила чистий дохід на 13,6% порівняно з аналогічним періодом минулого року — до 59,68 мільярда гривень. Крім того, зріс валовий дохід (виторг) компанії від реалізації на 15,6% — до 69,93 мільярда гривень.

Янукович звільнив
Черновецького з посади
голови КМДА

Президент України Віктор Янукович звільнив з посади голови Київської міської державної адміністрації Леоніда Черновецького і призначив на цю посаду Олександра Попова. Тексти відповідних указів глави держави, підписані 15 листопада, розміщено на офіційному сайті Президента.

Нагадаємо, 7 вересня Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до закону України «Про столицю України — місто-герой Київ». Цей закон, зокрема, надає Президенту можливість призначати голову КМДА, незалежно від результатів місцевих виборів. Однак Леонід Черновецький, принаймні до наступних виборів у столиці, залишається київським міським головою. А депутати Київської обласної ради обрали головою ради Олександра Качного.

Битва за Податковий кодекс — з підводним камінням і повітряними кульками

ПОДІЇ

На Дунаї зафіксували абсолютний рекорд

Глибоководний судновий хід «Дунай—Чорне море» опинився в центрі уваги світових ЗМІ: тут зафіксовано абсолютний рекорд за кількістю суднопроходів. За добу гирлом Бистре провели 6 теплоходів під українським прапором, 13 — під іноземними. Судна переважно перевозили металотару сільгосппродукцію.

Попереднє досягнення — 15 суднопроходів на добу — було зафіксовано в 2009 році. Як відомо, відновлення судноплавства по ГСХ «Дунай—Чорне море» відбулося в 2007 році. Проектне завдання — 20 проходів на добу, повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Наша туристка загинула в ДТП в Єгипті

У результаті дорожньо-транспортної пригоди на півдні Єгипту загинула громадянка України і ще шість українських туристів травмовано. Про це повідомив керівник прес-служби МЗС України Олександр Дикусаров.

Аварія сталася на трасі Хургада—Сафага. Крім українських громадян в автобусі також перебували туристи з Білорусі й Росії. За попередніми даними, в аварії загинула також громадянка РФ. Повідомляється, що ДТП спричинено тим, що покришка лопнула на ходу. Унаслідок цього водій автобуса втратив управління. Всіх потерпілих доправили в лікарню Хургада. Учора представники Посольства України в Єгипті встановлювали зв'язок з українськими громадянами, а також вживали заходів з надання їм допомоги й підтримки.

Суди занадто пояльні
до боржників із зарплати

Майже мільйон гривень винні робітникам стягнуто Кам'янця-Подільського роботодавці. Причому сума боргу економічно активних підприємств становить 772,3 тисячі гривень. У цьому списку знову «Завод точної механіки», ТОВ «Кам'янець-Подільський м'ясокомбінат», ЗАТ «Кам'янець-Подільськестравація». ▶ СТОР. 6

ПАРЛАМЕНТСЬКА
ХРОНІКА

Ранкове засідання
16 листопада

Верховна Рада розпочала розгляд проекту Податкового кодексу в другому читанні у непростих напружених умовах — під стінами парламенту зібралися понад 10 тисяч представників малого і середнього бізнесу, котрі вимагали не допустити посилення податкового тиску. Не обійшлося і без яскравих дійств у сесійній залі — депутати від БЮТ внесли плакати з протестними гаслами та різнокольорові кульки, до яких було прив'язано шматок пінопласту з намальованою «дулею», які здійснювали до куполу. ▶ СТОР. 2

Фото Олександра КЛИМЕНКА.
Інші фото з цієї події
шукайте у фотомагазині
на сайті www.golos.com.ua.

КОРОТКО

■ Сформовано новий склад кримського уряду (**Голос UA**).

■ Україна відвантажила в США першу ступінь ракети Taurus-ii (**Главред**).

■ Україна «прокачає» транзитом через свою територію в 2010 році 105 мільярдів кубометрів газу (**РБК-Україна**).

■ У Маріуполі відбудеться фестиваль творчості людей з обмеженими можливостями «3 любов'ю до життя. З вірою в себе».

■ У Херсонському дитсадку стався вибух балона з киснем, унаслідок чого постраждали три людини, в тому числі двоє дітей.

1 листопада на обліку в центрах зайнятості перебували 400,7 тисячі безробітних українців (Держкомстат)

Теми — дотримання прав і свобод людини

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин у понеділок, 15 листопада, зустрівся з відомими українськими фоторепортерами — переможцями міжнародних конкурсів, які висвітлювали теми дотримання прав і свобод людини, розвитку демократії в регіонах нашої держави.

В. Литвин відзначив високопрофесійний рівень та громадянську позицію українських фотомайстрів Ганни Войтенко, Степана Рудика і Владислава Мусієнка та вручив їм цінні подарунки.

Серії репортажів цих фотожурналістів отримали міжнародне визнання та викликали широкий резонанс в українському суспільстві, привернувши увагу громадськості до складних соціальних проблем самотніх літніх людей та дітей-сиріт, неадекватної жор-

сткості міліції стосовно вболівальників на футбольних матчах, важкого життя мешканців закарпатського гірського села.

Голова Верховної Ради запропонував журналістам створити фотоальбом, у якому б мовою фотомистецтва розкривалася тема та наочно висвітлювався непростий процес становлення реальної демократії в Україні.

Прес-секретар
Голови Верховної Ради України.

фото Анастасії СІРОТКОЇ.

Битва за Податковий кодекс...

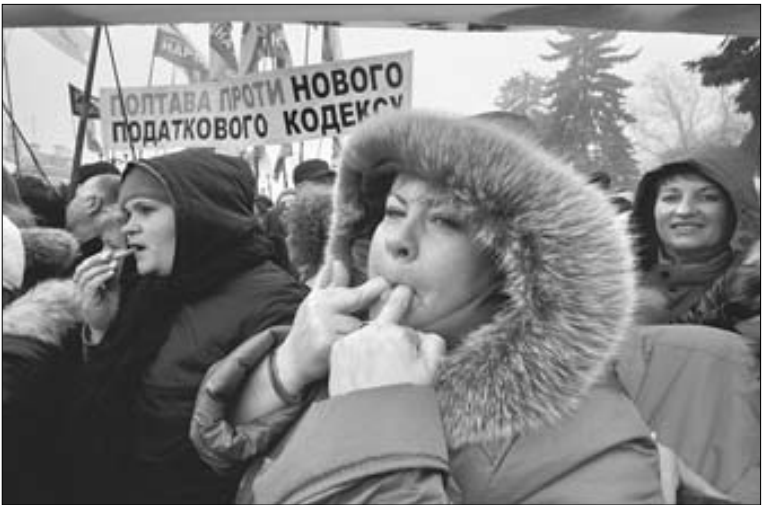
ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Утім, за яскраві декорації їхнім творцям доведеться розплатитися з власної кишені — Верховна Рада позбавила депутатів, які випустили у сесійній залі зв'язку з кулькою, денної заробітної плати у десятикратному розмірі. За таку пропозицію глави парламенту Володимира Литвина, який висловив своє обурення з приводу витівки депутатів, проголосували 244 пар-

ламентарії. Голова Верховної Ради попередив: якщо подібне повториться, то «справа дійде до суду». Парламентарії вирішили працювати з однією першою до 22-ї години вечора — за таке рішення проголосували 277 депутатів. Пропозицію ввімкнути трансляцію пленарного засідання на площу під будівлею парламенту, на якій зібралися мітингувальники, не підтримали.

ФОТОФАКТ

Акція підприємців біля будинку Верховної Ради проти прийняття Податкового кодексу.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інші фото з цієї події шукайте у фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

Голова Комітету з питань податкової та митної політики Віталій Хомутиннік, представляючи підготовлений до другого читання проект Податкового кодексу, повідомив, що після ухвалення цього документа в першому читанні профільний комітет провів майже 100 засідань у різних форматах. До робочих груп з опрацювання проекту Податкового кодексу було залучено народних депутатів, як членів профільного комітету, так і інших, які надавали пропозиції до законопроекту, представників Кабінету Міністрів, громадської колегії при комітеті, представників бізнесу, науковців. «Двері комітету завжди були відкриті», — запевнив В. Хомутиннік. До порівняльної таблиці було включено 4889 зауважень і пропозицій від 136 депутатів, а також від НБУ, як суб'єкта законодавчої ініціативи. З них враховано 2333 пропозиції, відхилено — 2546. Загальний обсяг порівняльної таблиці становив 2150 сторінок друкованого тексту. Електронну версію порівняльної таблиці з 11 листопада було оприлюднено на сайті Верховної Ради.

Деякі суперечливі статті, зокрема, щодо запровадження податку на нерухомість, було взагалі вилучено із законопроекту принаймні ще на рік, до створення реєстру нерухомості. До 2015 року відтерміновано введення податку на доходи від депозитів. Однак більшості пропозицій, які надійшли від депутатів від опозиційних політичних сил, враховано не було. А на-

родний депутат від БЮТ Сергій Терехін після того, як понад 10 його поправок не було проголошено, демонстративно відклав усі свої поправки до проекту Податкового кодексу і покинув сесійну залу, назвавши дійство у парламенті «мізансценою», а законопроект, який розглядався, «молотухом» і «шансоном».

Оновлена версія проекту Податкового кодексу, зокрема, містить ряд змін, які стосуються оподаткування малого і середнього бізнесу. Ставка податку на прибуток знижена на 2 відсотки — до 23 %. До 2014 року її обіцяють знизити до 16 відсотків. Для бізнесу, який працює за спрощеною системою оподаткування, планка річного доходу зросла до 600 тисяч гривень (за умови використання касового апарата). Без касового апарата поріг залишився на рівні 300 тисяч гривень. Кількість найманих працівників для «спрощенців» має становити не більше чотирьох чоловік (нині не більше 10). Опозиціонери закидали авторам Податкового кодексу, що це може призвести до скорочення малого бізнесу, а отже, і надходжень до держбюджету. Натомість керівник профільного комітету В. Хомутиннік висловив переконання, що в оновленому Податковому кодексі, навпаки, закладено механізм, який стимулюватиме підприємницьку діяльність та допomoже вивести бізнес із тіні. За його словами, будь-яке підприємство, що має оборот до трьох мільйонів гривень, матиме мож-

ливість перейти на спрощену систему оподаткування, а також подавати декларацію про доходи раз на рік. За словами голови комітету, враховано також пропозицію представників малого бізнесу скоротити кількість перевірок контролюючих структур.

Депутат від Партії регіонів Вадим Колесніченко запропонував врахувати у Податковому кодексі побажання віруючих Православної церкви Московського патріархату — не використовувати ідентифікаційний код. Цю пропозицію враховано не було, однак В. Хомутиннік зауважив, що комітет вивчав це питання разом із церковниками, і у проекті Кодексу є норма, яка дозволяє, за згодою людини, використовувати не ідентифікаційний код, а паспортні дані.

Після виступів представників фракцій, глава парламенту В. Литвин повідомив, що зранку він зустрівся з депутатами Г. Москалем та Ю. Гримчаком і запевнив, що буде направлено лист до Генпрокуратури з проханням всебічно розслідувати інцидент із побиттям депутата Ю. Гримчака. В. Литвин підтримав пропозицію заслухати інформацію міністра внутрішніх справ з цього питання. Керівник парламенту також поінформував про рішення фракції БЮТ про перейменування — відтепер фракція БЮТ буде називатися «БЮТ-Батьківщина».

Депутати привітали із днем народження Михайла Мироненка і Володимира Демішкана.

Юліана ШЕВЧУК.

З ВИСТУПІВ ПРЕДСТАВНИКІВ ФРАКЦІЙ

Петро СИМОНЕНКО, фракція Комуністичної партії:

— Проект Податкового кодексу повинен знизити податковий тиск на реальний сектор економіки, вітчизняних виробників, тим самим сприяти економічному зростанню реально, а не на папері. Те, що для країни важливо, повинно отримати пільги та преференції, а те, що сьогодні шкодить і вбиває вітчизняного виробника, ми не повинні підтримувати або обкладати більш високою ставкою оподаткування. Податковий кодекс покликаний забезпечити скорочення соціальної прірви між незначною групою тих, хто має колосальні доходи, і переважною більшістю наших громадян, які мають мінімальні доходи.

Саме тому серед основних вимог, на яких ми наполягатимемо під час ухвалення рішення в другому читанні по Податковому кодексу, — запровадження податку на розкіш, на нерухомість для представників великого капіталу, на яхти, на літаки, вертольоти, коштовності, зниження до 10% прибуткового податку для тих, чий дохід не перевищує 30 тисяч на рік, введення прогресивної шкали оподаткування. Надприбутки повинні обкладатися надподатком. А також податкові канікули для підприємств малого бізнесу, які будуть реально створювати нові робочі місця. Податки треба платити за місцем виробництва продукції, а не за місцем реєстрації фірми де-небудь у офшорах, щоб наповнювалися місцеві бюджети, фінансувалися соціальні програми на місцях.

Валерій БАРАНОВ, Блок Литвина:

— Розвиток держави без системних реформ не має європейського майбутнього. За 20 років це усвідомили всі, крім нас, і провели ці реформи, — Польща, Словаччина, Прибалтика та всі інші. Ми маємо 20 років демагогії, обману суспільства. Очевидно, що командно-адміністративна система, яка залишилася від минулого, не може управляти ринковою економікою.

Жодна система не працюватиме без професійних кадрів. Найгеніальніші програми Президента хтось має реалізовувати на місцях. Сьогодні треба негайно створювати національну кадрову базу, в Україні залишилися одиниці фахівців у сфері житлово-комунального господарства. «Мери», яких часто обирають, їхні партійні заступники не здатні займатися реформами. Партійність повинна бути на другому місці, а вміння — на першому.

Суваючи з Податкового кодексу й бюджету, місцева влада стане ще гіршою. Історія не знає процвітаючих країн, де жорстка централізація влади і фінансів. Тільки справжнє самоврядування і розмежування повноважень та фінансів — запорука успіху.

Михайло ЧЕЧЕТОВ, Партія регіонів:

— Минулої неділі у 800 місцевих радах пройшло повторне

голосування по виборах місцевої влади. У такий спосіб Україна завершила марафон нескінченних виборів, які йшли одні за одними й геть вимотали країну і громадян. Дуже важливо, що чинна державна влада з честю і гідністю виконала свою місію, забезпечивши вимогу Президента Віктора Януковича — демократичне обрання всіх органів влади.

Коли вже спала напруга пристрастей, стало очевидним — позитивну оцінку чесності місцевих виборів дали самі виборці, спокійно сприйнявши всі результати голосування. За час, що минув з 2004 року, наш народ став набагато грамотнішим політично, сьогодні люди вже не піддалися на провокації опозиції, що прогнала вибори, і не погодилися стати масовою запланованих деякими гарячими головами порушень громадського спокою і порядку. У встановлений термін до 1 травня 2011 року робоча група дасть пропозиції щодо комплексного вирішення питань проведення виборів.

Геннадій МОСКАЛЬ, Блок «Наша Україна — Народна самооборона»:

12 листопада цього року мав місце безпрецедентний випадок — побиття діючим керівником радників міністра внутрішніх справ Анатолія Могильова полковником міліції Костянтином Стогнієм народного депутата України Юрія Гримчака. Цей інцидент стався одразу після закінчення ток-шоу «Шустер-life». Проти працівників внутрішніх справ порушено 673 кримінальні

справи — такого ніколи не було за всю історію незалежності України. Якщо радник міністра може бити політичних діячів, то чого чекати пересічним громадянам? Вимагаємо від Голови Верховної Ради звернутися до Генерального прокурора щодо порушення кримінальної справи проти К. Стогнія, взяти під особистий контроль хід розслідування злочину і доручити це профільним комітетам, заслухати в парламенті інформацію міністра внутрішніх справ А. Могильова.

Іван КИРИЛЕНКО, Блок Юлії Тимошенко — «Батьківщина»:

Швидко і бурхливо минає рік. Його вже активно аналізують експерти, політологи. Різноманітних оцінок, і власних, і зарубіжних, часто зовсім протилежних, вистачає. На погляд же тих, хто в цей період перебував в епіцентрі подій, головний висновок полягає в тому, що країна переживає 2010 рік під знаком політичної доцільності. За доволі популярним лозунгом стабільності, на жаль, на другорядні ролі сьогодні приречені верховенство права і утвердження демократії. Вибори 31 жовтня — яскраве тому свідчення, їх результати були зроблені, і не в день голосування, а задовго до фінішного дня. Дату дня парламентських виборів, усупереч Конституції, але з мотивів політичної доцільності, перенесли з весни на осінь.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Гарантії ефективного судового захисту

На розгляді в Комітеті Верховної Ради з питань правосуддя знаходиться 157 законопроектів. Однак сьогодні ми зупинимося на трьох з них. Проекти, про які йтиметься, мають полегшити наш правовий захист.

Так, перший законопроект спрямований на захист прав споживачів. Адже сьогодні продавцями, виконавцями робіт чи надавачами послуг дедалі частіше нав'язується споживачеві така умова договору, як звернення до третейського суду у разі виникнення спору. Здебільшого така практика спостерігається у сфері використання так званих типових договорів. У результаті таких умов договору щодо звернення до третейського суду у разі виникнення спору на споживача покладається додаткове фінансове навантаження (третейський збір та інші платежі). Як наслідок споживач позбавляється права на звернення до загального суду по захист своїх порушених прав, мало того, при зверненні до загального суду споживач звільнений від сплати держмита. Згаданий проект передбачає доповнення статті 6 закону «Про захист прав споживачів», якою встановлюються винятки з підвідомчості справ третейським судам, новим пунктом щодо справ у сфері захисту прав споживачів. У результаті прийняття проекту справи щодо захисту прав споживачів підлягатимуть розгляду виключно загальними судами, що сприятиме посиленню захисту прав споживачів.

Другий проект передбачає зміни до закону «Про судоустрій і статус суддів» і спрямований на захист прав учасників кримінального і цивільного процесів щодо забезпечення права на своєчасний та справедливий судовий захист у розумні строки, під час розгляду справ у порядку касаційного провадження. Як зазначають автори проекту, апеляційні суди вже здійснювали перегляд цивільних справ у порядку касаційного провадження, що мало позитивні наслідки в контексті забезпечення права на справедливий суд, передбачений статтею 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. А у Верховному Суді України накопичилася значна кількість нерозглянутих кримінальних і цивільних справ, чисельність яких динамічно зростає, що призводить до порушення розумних строків розгляду та значної звантаженості суддів Верховного Суду. Тому пропонується викласти пункти Перехідних положень закону «Про судоустрій і статус суддів» у такій редакції: «касаційні скарги (подання) на рішення загальних судів у кримінальних і цивільних справах, подані до Верховного Суду України до 1 листопада 2010 року, в тому числі призначені (прийняті) ним до касаційного розгляду, передаються до колегії суддів відповідних апеляційних судів,

Фото Анастасії СИРОТКИНОЇ.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя Сергій Ківалов.

склад яких формується зборами суддів цих судів. Апеляційним судам при здійсненні касаційного провадження підсудні кримінальні та цивільні справи після їх перегляду в апеляційному порядку».

Третій проект, на який хотілося б звернути увагу, пропонує скасувати обов'язковий характер попереднього судового засідання в цивільному судочинстві, надавши суддям право, з огляду на складність справи чи обґрунтоване клопотання позивача, або у разі необхідності в цьому, самостійно при відкритті провадження у справі приймати рішення про необхідність проведення попереднього судового засідання або проводити підготовку справи до розгляду без попереднього судового засідання. Також пропонується скасувати необхідність постановлення за результатами попереднього судового засідання ухвали про процесуальні дії, які необхідно вчинити до судового розгляду, замінивши на фіксацію (закріплення) цих дій у журналі попереднього судового засідання.

Як зазначається у пояснювальній записці, чотирирічний строк дії нового Цивільного процесуального кодексу засвідчив, що судді місцевих судів негативно ставляться до запровадження попереднього судового засідання через недосконалість врегульованої законом процедури його проведення та велике навантаження на місцеві суди. На практиці проведення попереднього судового засідання переважно є формальним, без досягнення мети його проведення, що майже завжди призводить до порушення строків розгляду справи.

Крім того, відповідно до положень ЦПК після відкриття провадження у справі і до моменту проведення попереднього судового засідання суд жодних підготовчих дій не здійснює (направлення копії позовної заяви разом із ухвалою та повісткою відповідачу не можна розгля-

дати як підготовчі дії). Отже, треба чекати близько одного місяця, щоб у попередньому судовому засіданні з'ясувати або констатувати відсутність необхідності проведення якихось підготовчих дій (крім вивчення матеріалів справи). Тоді навіщо витрачати час на попереднє судове засідання і чи не доцільніше буде призначати справу одразу ж до розгляду. Є справи складні, де справді доцільним є проведення всіх процесуальних дій, передбачених ст. 130 ЦПК саме в попередньому судовому засіданні. А в нескладних справах (наприклад, стягнення боргу за договором позики, стягнення банками заборгованості за кредитними договорами, стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги, розірвання шлюбу, стягнення аліментів, стягнення нарахованої, але не виплаченої заробітної плати тощо) можна проводити підготовку до судового розгляду й без проведення попереднього судового засідання. Тобто де є можливість у першому ж судовому засіданні ухвалити звичайне або заочне рішення на підставі поданих позивачем доказів, попередніх судових засідань бути не повинно. Це має сприяти економічності й оперативності вирішення нескладних справ та своєчасному захисту прав позивачів.

Також звертається увага на той момент, що перша неявка відповідача вже є підставою для ухвалення заочного рішення, чого в попередньому судовому засіданні зробити неможливо. А також, що після отримання судової повістки про виклик у попереднє судове засідання, відповідач, дізнавшись про пред'явлення до нього позов, може навмисно ухилитися від отримання подальших судових викликів, що затягне судовий розгляд на тривалий час та призведе до порушення прав позивача. Цього можна уникнути, скасувавши обов'язковий характер попереднього судового засідання

та надавши судам таким чином можливість ухвалювати рішення по суті (наприклад, заочні) у першому ж судовому засіданні на підставі наданих позивачем достатніх доказів.

Наталія ГЕЛЕТКО.

Як убезпечити споживачів?

У парламенті відбулася міжнародна конференція «Ринковий нагляд в Україні: крізь призму досвіду країн Європейського Союзу», котру організував Комітет Верховної Ради з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва за підтримки Міжнародної фінансової корпорації (IFC) та представництва Світового банку. Заступник голови профільного комітету Ксенія Ляпіна зазначила, що, запровадивши систему ринкового нагляду, подібну до тієї, що існує в європейських країнах, Україна забезпечить чітку та прозору процедуру контролю продукції та усуне недоліки діючої системи державного контролю, що характеризується тотальним контролем підприємств, проте не гарантує безпеки споживачів. Отож вона вважає, що потрібно якнайшвидше схвалити законопроект «Про ринковий нагляд і контроль продукції», що вкрай потрібно для спрощення умов ведення бізнесу та створення сприятливого інвестиційного клімату. К. Ляпіна зазначила, що в Європі контроль продукції не сприяє нас важливим та цікавим на етапі розробки законопроектів «Про ринковий нагляд і контроль продукції» та під час його впровадження, — наголосила вона. Директор представництва Світового банку у справах України, Білорусії та Молдови Мартін Райзер розповів, що нині в Україні діє стара система ринкового контролю продуктів. При цьому здебільшого контролюються вимоги застарілих стандартів та інших нормативних документів, які не впливають на безпечність продукції. На відміну від України, за його словами, ринковий нагляд у країнах ЄС ставить за мету перевірку дотримання саме вимог безпеки. «Я все ж таки сподіваюсь, що законопроект «Про ринковий нагляд і контроль продукції» буде ухвалений. Але тоді треба буде запроваджувати додаткові законодавчі акти для того, щоб систему впровадити повністю. Насамперед треба буде прийняти законопроекти «Про недопущення обігу в Україні небезпечної продукції» та «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції», — підкреслив М. Райзер. Також треба усунути дублювання з боку державних органів, коли один і той само продукт перевіряється декількома державними органами.

Сергій МЕЛЬНИК.

У діловому щоденнику прочитаєте, як Чехов хвалив українських селян за тверезість

Учора заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко до 20-ї річниці незалежності України презентував «Український щорічник-2011» (діловий щоденник українця), який підготували та видали фонд «Рідна Україна» та видавництво «Генеза».

Микола Томенко наголосив, що це посібник популяризації України. За його словами, всі, хто користуватиметься цією книжкою протягом року, зможуть познайомитися з більш як тисячею визначних діячів, прочитати 365 цікавих афоризмів та цитат про Україну і ознайомитися з понад сотнею об'єктів, які були номінантами і переможцями конкурсу «Сім історико-архітектурних чудес України».

«Ми цитуємо виключно українських авторів, філософів, діячів або тих, хто говорить про Україну, а також іноземців, які з пафосом говорять про українських діячів», — зауважив він. Заступник керівника парламенту зазначив, що основною ідеєю щорічника є те, щоб в ювілейний рік незалежності України кожний день розпочинався не просто зі згадки про державність, національні чи релігійні свята, а й з інформації про народження тієї людини, завдяки якій прославилася наша історія, стала визначною наша культура, а українська держава стала реальністю. Микола Томенко розповів, що в український щорічник потрапили ті постаті, які народилися в Україні й присвятили своє життя Україні, були виховані Україною або які, перебуваючи поза нею, всіляко підтримували та пропагували свою Батьківщину. «Якщо хочете, кожний день у перспективі повинен стати «днем» Тараса Шевченка і «днем» Лесі Українки, «днем» Богдана Хмельницького і «днем» Ярослава Мудрого», — додав він.

Щорічник, за його словами, зроблено у форматі ділового щоденника та складений за принципом, що день розпочинається з дня народження визначного українця, зі згадки про державність, національність, професійні та релігійні свята, визначні історичні події тощо. «Ми видаватимемо такий щорічник і на 21-шу річницю незалежності України, будемо його доповнювати і переробляти, — розповів Микола Томенко. — Поки що випустили тільки 5 тисяч примірників.

З часом активно збільшуватимемо наклад. Це найбільш патріотичний, практичний та найдешевший український щорічник на наступний рік».

До речі, на сторінках щоденника можна прочитати, як Володимир Маяковський агітував вивчати українську мову, а Антон Чехов — хвалив українських селян за веселість і водночас тверезість, відкрити для себе лірику Івана Франка у перекладі Анни Ахматової та ще багато нового і цікавого.

Сергій МЕЛЬНИК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Охорона праці в країні: проблеми

ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Для Федерації профспілок України, що об'єднує у своїх лавах майже 9 мільйонів членів профспілок, захист життя і здоров'я працюючих на виробництві є одним із пріоритетних напрямів діяльності. Занепокоєна наростаючими негативними тенденціями в цій сфері ФПУ звернулася до Президента України В. Януковича зі спеціальним листом, у якому зазначається, що за останні п'ять років на виробництві загинуло 5 тисяч працівників, понад 85 тисяч було травмовано. Рівень смертельного травматизму в нашій країні значно перевищує відповідний середньоевропейський показник. До 30% зросла питома вага працівників, зайнятих у шкідливих для здоров'я умовах праці. Армію тих, хто страждає на професійні захворювання, щорічно поповнюють 6—7 тисяч осіб. За нинішніх темпів погіршення здоров'я працівників уже в 2015—2020 роках потреба в трудових ресурсах провідних галузей промисловості може бути задоволена лише на 40—50%. Газета «Голос України» звернулася до голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики й праці, голови Федерації профспілок України Василя ХАРИ (на знімку) з проханням розповісти про найактуальніші проблеми охорони праці, які, на його думку, обумовлюють гостру кризу в цій важливій сфері життєдіяльності. Нижче публікується його бачення цих проблем.

Вирішення будь-якого державного завдання, тим більше такого складного, як охорона праці, потребує системного й комплексного підходу, керування на виробничому, регіональному, галузевому й національному рівнях. Ефективне управління охороною праці — ключ до створення здорових і безпечних умов виробництва.

На жаль, законодавчо керування охороною праці в нас у країні дотепер не оформлено як цілісна, саморегульована й самокерована система, у правових актах не визначено необхідні її елементи.

Стосовно охорони праці під управлінням я розумію таку організацію робіт (або систему заходів), за якої не допускається прояв небезпечних і шкідливих виробничих чинників, а якщо через якісь причини ці чинники все-таки проявляються, то їхній вплив на людину виявляється мінімальним.

Становище із законодавчою базою катастрофічне

Основою системи управління охороною праці є **нормативно-правова база**. Норми й правила визначають рівень професійного ризику, регламентують взаємовідносини роботодавця з найманими робітниками та з державою, стимулюють розвиток науки й техніки. Водночас становище із законодавчою базою про охорону праці інакше, як катастрофічне, не назвеш.

У країні налічується понад 10 тисяч чинних нормативно-правових актів, які не відповідають реаліям сьогоdnішнього дня, бо розроблялися 30—40 років тому, а деякі пожежовибухонебезпечні виробництва взагалі не мають правил безпеки.

Існуючі правила розроблялися стосовно великих виробництв, тому малі й середні підприємства, маючи свою специфіку, виконувати їх повною мірою не можуть.

Ще один важливий момент: усі існуючі правила мають галузевий характер, у зв'язку з чим містять загальні для всіх галузей розділи (електропостачання, транспорту, пожежної безпеки тощо), вимоги яких нерідко суперечать одна одній. Нам видається, що правила мають будуватися не за галузевим принципом, а за видами робіт, і мінімально регламентувати технічні параметри безпеки, які повинні передбачатися технологічними паспортами й проектами підприємств із урахуванням місцевих умов.

Необхідна розробка спеціального документа про нормативно-правове регулювання охорони праці, який визначав би й загальний порядок вирішення цієї проблеми, і принципи побудови кожного нормативного акта на новій методологічній основі з урахуванням вимог Міжнародної організації праці та директив Європейського Союзу в цій галузі. Такий документ має бути

прийнятий Верховною Радою України у вигляді закону, оскільки стосується всіх господарюючих суб'єктів і мільйонів працюючих. Додатком до нього повинна стати довгострокова програма законодавчого й нормативно-правового забезпечення охорони праці в умовах ринкових відносин. Це важливе й пріоритетне завдання.

Більшість нещасних випадків — наслідок порушення правил

Провідна роль в управлінні охороною праці належить **державному нагляду**. Відповідно до Закону «Про охорону праці» Держгірпромнагляд здійснює комплексне управління охороною праці на державному рівні, реалізує державну політику в цій сфері.

Ефективність нагляду залежить, насамперед, від цілеспрямованості його вимог, бо вимогливість — єдиний важіль впливу на проблему охорони праці, яким наділено нагляд. Тож яка суть нинішньої вимогливості нагляду?

Як відомо, тривалість існування таких порушень часто густо вимірюється годинами. Державному інспекторові такі порушення не виявити, а отже, і не домогтися їхнього усунення, оскільки ні теоретично, ні практично він не може перебувати на всіх підконтрольних йому робочих місцях і відстежувати дії кожного працюючого. Це можуть і зобов'язані робити працівники підприємства. Отже, необхідний механізм постійного впливу державного інспектора не на самі порушення, а на причини, що їх породжують. Але у зв'язності, у рішеннях колегії, у статтях керівників комітету критерієм оцінки роботи дільничних інспекторів і територіальних органів нагляду є саме кількість виявлених технологічних порушень. Справа доходить до абсурду: що більше виявлено порушень, то кращим вважається нагляд. При цьому перед інспекторами не ставиться завдання вичерпати до певного терміну всі порушення правил безпеки. Бо це було б рівно-сильно бажанню вичерпати наперсток море. Тоді за чим же ми ганяємося й що ставимо в основу? Кого обманюємо?

Сьогодні інспектор приїжджає на підприємство без мети й без пріоритетів. Як порушення побачить — ті й фіксує в приписі. А якщо не побачить, тому що «прикормлений» роботодавцем і не бажає бачити? Або не знає того, що необхідно знати? Пред'явити йому претензії вчасно ми не маємо можливості, бо не супроводжуємо його й не знаємо, як

він працює. Ось і виходить, що кожне відвідування підприємства інспектором це — салют, а не бойовий постріл. Особиста безвідповідальність інспекторів — ключова прогалина в нагляді.

Тож чому ми віддаємо на відкуп інспекторові проблему безпеки людини праці? Ми що, так упевнені в кваліфікації та моральних якостях кожного інспектора? Але ж безпека праці в країні багато в чому є сумою зусиль усіх інспекторів.

До подібних показників роботи нагляду також належать: кількість проведених обстежень, закуплених робіт, накладених штрафів, переданих матеріалів слідчим органам тощо. Всі ці показники є пасивними, бо не містять інформації про стан охорони праці й якість нагляду, що не дає змоги зі знанням справи вибудувати подальші вимоги і контроль.

Сьогодні органи нагляду за охороною праці сприймаються роботодавцями як інструмент загвинчування гайок і джерело корупції. Але боротися репресивними методами з будь-якими проблемами цілком безперспек-

тивно. Жодна проблема ще не була вирішена за допомогою страху. Треба переходити від силових методів нагляду до організаційно-економічних, широко залучати до цієї справи громадськість. Треба хоч трошки злякатися того, що наше бездушся й нашу нетямущість люди оплачують загубленим здоров'ям, а нерідко й своїми життями. Грубо сказано, але справедливо.

У світлі викладеного варто визнати, що форми, методи й оцінка продуктивності державного нагляду за створенням безпечних умов праці, які склалися багато десятиліть тому та застосовуються сьогодні, безнадійно застаріли і є гальмом у реалізації державної політики в цій сфері. Сприяє цьому й роз'єднаність наглядів. І жодні переможні реалії про зниження травматизму не повинні вводити нас в оману, бо в жодній країні світу динаміка нещасних випадків не є показником успішності нагляду, а тим більше така динаміка, яка підноситься нашому суспільству, про що я скажу далі.

З усією очевидністю назріла необхідність реформування державних наглядів, причетних до охорони праці. Необхідно переходити від нагляду за виконанням технічних норм і правил на об'єктах до нагляду за фун-

кціонуванням системи керування охороною праці на цих об'єктах. Інакше кажучи, потрібний не злам системи нагляду, а якісна її модернізація. Сьогодні в мене немає готових рецептів такої модернізації. У всьому необхідно ґрунтовно розбиратися. Скажу тільки, що повернення до групової моделі перевірок підприємств із одночасною участю всіх наглядів і громадських організацій усунуло б багато нинішніх недоліків. Ця модель нагляду, як відомо, проіснувала в Радянському Союзі недовго, але показала свої очевидні переваги.

За групової форми нагляду: інспектор не полишений на самого себе, через що його дії продуктивніші та відповідальніші; працюючи в групі, інспектори збагачують одне одного знаннями й досвідом;

колективним розумом глибше й об'єктивніше аналізується вибудована на підприємстві система безпеки, розробляється змістовна програма профілактичних заходів на найближчу перспективу — до наступної групової перевірки;

виконання цієї програми є об'єктивним критерієм оцінки діяльності й роботодавця, і інспектора, прикріпленого до даного підприємства;

і, що немаловажно, за групової моделі нагляду зникає підґрунтя для корупції — адже всіх не купиш.

Система управління виявилася однокрилою

У процесі підготовки закону про соціальне страхування від нещасних випадків у деяких господарчих керівників і фахівців виникали побоювання, що **служба страхових експертів** Фонду соціального страхування від нещасних випадків стане ще одним наглядовим органом за охороною праці. На жаль, ці побоювання виправдалися.

Сьогодні страхові експерти фонду не виконують профілактичних функцій, як того вимагає закон. Тобто, не є для роботодавців помічниками, радниками, консультантами в справі профілактики нещасних випадків і профзахворювань, а в основному наглядають, указують, таврують. Таким чином, система управління охороною праці в країні виявилася немов би однокрилою: наглядові функції виконують кілька

всеукраїнських організацій, а організаційно-профілактичні — жодна.

Керівники фонду начебто усвідомлюють цей істотний недолік і розробили нові Положення про навчання й роботу страхових експертів, але далі цього справа не пішла. Минуло два роки з моменту розробки нових документів, роботодавці чекають практичної допомоги від фонду, а страхові експерти, як і раніше, наглядають.

Маніпуляція показниками травматизму

Будь-яка ефективна система управління охороною праці передбачає першочергове усунення найактуальніших причин травматизму. Для такого диференційованого підходу необхідний **достовірний облік нещасних випадків** і глибокий аналіз їхніх причин. Цього в нас не робиться. Судить самі: в країнах Західної Європи на один нещасний випадок зі смертельним результатом припадає від 600 до 1200 випадків травмування з тимчасовою непрацездатністю, а в нас за 2009 рік — 18, або в 30—60 разів менше. При цьому необхідно мати на увазі, що стан виробничих фондів, рівень технологій і дисципліни праці в західноєвропейських державах значно вищий, ніж у нас. До того ж в Україні до обліку приймаються нещасні випадки, наслідком яких стала непрацездатність потерпілого тривалістю один день і більше, а в Німеччині, Франції та інших країнах — тривалістю 3 дні й більше. Тоб-

то, все свідчить про те, що рівень загального травматизму в нас у країні має бути значно вищий. А відбувається навпаки. Західні фахівці у зв'язку із цим сміються; кажуть, що їм треба вчитися в нас, українців, охороняти працю людей.

У чому ж справа? У країні триває безпардонна маніпуляція показниками травматизму, спрямована на щорічне їхнє поліпшення. І посадових осіб, причетних до цього, такі махінації цілком улаштовують: роботодавцеві уникає можливих репресивних заходів, державний інспектор бадьоро рапортує про ефективність своїх наглядових зусиль, а страховий експерт радить, що фонду доведеться менше платити.

Таке віртуальне зниження травматизму досягається двома шляхами: віднесенням значної кількості нещасних випадків до числа не пов'язаних із виробництвом і приховуванням ще більшої їхньої кількості взагалі від розслідування. Тому про справжній рівень виробничого травматизму в нас у країні ніхто не знає.

Через це лівова частка причин нещасних випадків не аналізується, програми профілактичних заходів розробляються за великим рахунком наосліп. Навіть виконалі, вони не можуть справити очікуваного впливу на стан справ. І починає працювати закон снігової кулі: що менше розслідується, ураховується і аналізується нещасних випадків, то частіше вони стаються, то тяжчі їхні наслідки. Про управління безпекою в цих умовах годі й говорити, бо різні аспекти й чинники, що впливають на її стан, залишаються в тіні, поза нашої увагою.

Проблема ця давня, запущена, й жодними вмишляннями та закликами її не вирішити. Необхідна низка економічних, соціальних і адміністративних санкцій, які відчутно діяли б як на особу, котра запропонувала обладнання потерпілому, так і на самого постраждалого, що прийняв цю злочинну пропозицію.

Філософія безпеки виробництва

Конвенція №155 Міжнародної організації праці (1981 р.) вимагає, щоб **робочі місця та обладнання** були безпечні й не загрожували здоров'ю працюючих. Цю саму норму містить Закон «Про охорону праці». Постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 р. №687 пропонує Держгірпромнагляд аналізувати вплив технічного стану обладнання на рівень ризику виникнення нещасних випадків і оприлюднювати такий узагальнений аналіз.

У цих вимогах — уся філософія безпеки виробництва, бо на своїх робочих місцях, в основному, і травмується персонал підприємств. У зв'язку з цим Порядком розслідування нещасних випадків, затверджений урядом ще 15 років тому, передбачав кодифікацію робочих місць і обладнання.

Однак галузеві й національні кодифіковані кадастри робочих місць і обладнання дотепер не створені. Внаслідок цього причини нещасних випадків і профзахворювань у прив'язці до робочих місць не аналізуються, профілактична робота має загальний, нецільовий характер і тому є малоефективна.

Через це немає можливості: встановлювати істинність і повторюваність виробничої небезпеки на робочих місцях;

запровадити в практику інформаційне забезпечення роботодавців про виробничі небезпеки, характерні для кожної групи робочих місць, з рекомендаціями про усунення або ослаблення їхнього впливу;

виявляти й відстежувати в динаміці групи найбільш травмовуваних робочих місць і видів устаткування на кожному господарюючому суб'єкті, в кожній галузі й загалом у державі;

розробляти й реалізовувати для кожної групи робочих місць із найвищим рівнем виробничої небезпеки цільові комплексні програми, що забезпечують рішення необхідних інженерних завдань, удосконалення організації виробництва, коректування

► ЗАПОРІЖЖЯ

Не поспішай до банкірів

Наполегливу запорізьку екскандидатку в депутати записали в нападний на банк.

А діло було так. Одна енергійна запорізька пані, власниця кадрового агентства, вирішила піти в депутати. Заради проведення виборчої кампанії підприємниця відкрила передвиборний рахунок у банку. І ось коли вибори позаду (похід виявився невдалим), вона зібралася повернути невикористані гроші (близько 3000 гривень). Узагалі-то в законі з цього приводу сказано, що залишки передвиборних фондів станом на вечір 29 жовтня перераховуються до бюджету. Однак чи то в банку не читають закони, чи то просто дуже важко розстаються з грошима, але підприємниця пустила по колу. Змусили чекати рішення шість годин, далі відправили в інший філіал і активізули картку — минуло ще кілька годин робочого дня. Нарешті в справу втрутився управляючий, який, дізнавшись, що йдеться про передвиборні гроші, вигнав відвідувачку. Але не на ту натрапив! Жінка пообіцяла нечемному господареві неприємності. Та так, що в банкіра не витримали нерви, і він наказав охорони натиснути «тривожну кнопку» про напад на банк. Двері банку миттєво виявилися заблокованими — аж до приїзду співробітників держслужби охорони. Тепер дама та її адвокат кваліфікують подію як захоплення (хоч і на 15 хвилин) її в заручниці й не полишають надії повернути свої кровні...

Тим часом у Запоріжжі й досі не оголошено офіційні результати виборів міського голови. Хоча результат волевиявлення встановлено ще першого листопада. Поки мовчить міський виборчком, своє слово сказав виконком обласної організації Партії регіонів: Володимир Кальцев, який програв перегони за крісло міського голови Олександру Сіну, буде наступним секретарем Запорізької міськради. Власне, що посаду він обіймає і сьогодні, що дозволяє йому керувати містом у статусі в.о. міського голови.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Економічну конституцію можуть прийняти до кінця тижня

Проект Податкового кодексу ухвалить до кінця цього пленарного тижня. Про це на брифінгу заявив народний депутат від Партії регіонів Олексій Плотніков. Відповідаючи на запитання про те, чи будуть враховані поправки, які пропонують до цього документа фракції, що не входять до парламентської більшості, народний обранець зазначив: «Профільний комітет врахував близько 20—30 відсотків поправок, які пропонувала опозиція. Вони мають право наполягати на своїх поправках і з голосу вносити ті зміни, які не були враховані комітетом. Проте, за моїми прогнозами, невелика їх кількість буде прийнята в сесійній залі».

А народний депутат від Партії регіонів Інна Богословська вважає, що Президент Віктор Янукович може ветоувати Податковий кодекс. «Я думаю, що буде вето не ідеологічне, а технічне. Оскільки це дуже великий документ. Я впевнена в тому, що будуть технічні і термінологічні несумісності. Щоб дати Міністерству фінансів сформувати бюджет на наступний рік, ми повинні зрозуміти, що адміністрація Президента експертно перевірить цей документ, і я впевнена, що він буде ветоаний», — підкреслила вона.

У свою чергу голова Комітету Верховної Ради з питань регуляторної політики та підприємництва, народний депутат від «БЮТ-Батьківщина» Наталя Королевська заявила на брифінгу, що прийняття Податкового кодексу приведе до знищення спрощеної системи для малого і середнього бізнесу та скоротить кількість робочих місць щонайменше на один мільйон. Парламентарій також наголосила, що Податковий кодекс вигідний великим підприємствам, адже вони отримають колосальні пропозиції на ринку праці і зможуть знизити заробітні плати. А враховуючи те, що потім передбачається прийняття Трудового кодексу, то це в комплексі призведе до створення рабовласницьких умов праці.

Сергій МЕЛЬНИК.

Й шляхи їхнього розв'язання

відповідних нормативно-правових актів;

концентрувати на кожному етапі роботи матеріальні, фінансові та інтелектуальні ресурси для розв'язання найгостріших проблем охорони життя і здоров'я працюючих.

Наявність такого аналізу дозволила б цілеспрямовано формувати національну, галузеву й регіональну програми охорони праці й не витрачати сотні мільйонів гривень на різні профілактичні проекти, які не є першочерговою необхідністю.

Створення національних і галузевих кодифікованих кадастрів типових робочих місць і видів устаткування із притаманними їм виробничими небезпеками й розробка на основі цих кадастрів ефективної системи профілактики нещасних випадків і професійних захворювань — завдання, вирішення якого неможливо далі відкладати.

За трагічними висновками — долі тисяч людей

Серед найактуальніших проблем здоров'я працюючих залишаються **професійні захворювання**.

Особливу тривогу викликає ситуація із професійною патологією у вугільній промисловості. Сьогодні 60 тисяч шахтарів уражені хворобою «чорних легень», з них майже половина продовжує працювати в шахтах. Ще близько 80 тисяч осіб мають стаж підземної роботи, який дозволяє припустити розвиток у них захворювань органів дихання. Групу підвищеного ризику захворюваності складають робітники очисних вибоїв, прохідники, машиністи гірничовиймкових машин, тобто робітники провідних професій. Прогнозні оцінки показують, що коли не вжити екстрених профілактичних заходів, то смертність робітників від пиллової профпатології найближчими роками перевищить рівень усього виробничого смертельного травматизму в країні. За такими трагічними висновками — долі тисяч людей, саме майбутнє вітчизняної вугільної промисловості.

Однак розв'язанню цієї проблеми не приділяється належної уваги. Шахти вже кілька десятиліть не мають у своєму розпорядженні активних засобів пілоподавлення (зволоження вугілля в масиві, пилевідсомктування, водняні завіси тощо), а шахтарі не забезпечуються індивідуальними засобами захисту. Торік робітник провідної професії в середньому одержав 118 фільтрів до респіраторів, за необхідних 460, вартість яких — 870 гривень. При цьому робітник виробив товарної продукції на мільйон гривень. Однак навіть тисячної частки цієї суми керівники шахт не вважали можливим витратити на робітника, щоб захистити його органи дихання. Водночас унаслідок пневмоконіозів і пилових бронхітів за один тільки минулий рік Фонд соціального страхування виплатив шахтарям як компенсації 570 мільйонів гривень. Ось така виходить сума економія коштів, така злочинна — інакше не скажеш — охорона життя людей! Загалом за останні 10 років забезпеченість шахтарів засобами захисту органів дихання не перевищила 15%. Помирати від профпатології шахтарів стало більше, ніж від виробничих травм. При цьому про кожного загиблого на підприємстві пишуть газети, повідомляє телебачення. І це дуже правильно. Треба бити на сполох із приводу таких трагедій. А професійно хворі вмирають удома. Тихо й самотньо. Їхні смерті навіть не сумуються із кількістю загиблих на виробництві. Пішли люди з життя, і добре. Так далі тривати не може! Відомо, що проблема професійних захворювань — це складне переплетення медичних, соціальних, економічних і суто технічних питань. Через це для її вирішення необхідна комплексна цільова програма заходів.

У всьому світі фінансування запобіжних заходів є першочер-

говим завданням системи соціального страхування, оскільки попередити нещасний випадок або профзахворювання і гуманніше, і значно дешевше, ніж розплачуватися за його наслідки. В Росії, наприклад, фонд своїми коштами бере участь у медичних оглядах, атестації робочих місць, приведенні робочих місць у відповідність із вимогами правил безпеки, у забезпеченні працюючих засобами індивідуального захисту. Чому б і нашому фонду не взяти на себе для початку повне забезпечення шахтарів засобами захисту органів дихання? Річні витрати на ці цілі не перевищили б 50 мільйонів гривень, і це був би реальний крок до скорочення майбутніх витрат фонду.

Необхідно законодавчо встановити, що роботодавець не має права допускати до роботи людину, не забезпечену засобами індивідуального захисту згідно з установленними вимогами.

Я знову звертаюся до досвіду Російської Федерації, де ще в 2001 році була заснована некомерційна недержавна «Асоціація розробників, виготовлювачів і постачальників засобів індивідуального захисту». За роки своєї діяльності асоціація, будучи ефективним посередником між бізнес-спільнотою і державою, розробила й організувала реалізацію комплексу заходів, що забезпечили масове виробництво сучасних вітчизняних засобів індивідуального захисту, якість яких не поступається світовому рівню. У нас у країні в різних секторах економіки успішно функціонують десятки подібних асоціацій. Життя настійливо вимагає створення такої асоціації виробників засобів індивідуального захисту працюючих.

З огляду на тенденції до погіршення умов праці й скорочення трудового потенціалу країни, що зберігаються, назріла гостра необхідність запровадження паспорта здоров'я працівника.

Необхідна програма підтримки малого бізнесу

Питанням виняткової важливості є створення безпечних умов праці на **підприємствах малого й середнього бізнесу**, які мають свою специфіку виробництва.

Є дві передумови, які забезпечують створення нормативних умов праці на малих підприємствах:

перша: роботодавець повинен бути переконаний, що заходи з охорони праці необхідні;

друга: він повинен знати, як можна здійснити ці заходи в умовах його виробництва.

Жодна із цих обов'язкових умов сьогодні не реалізується. Тому потрібна розробка спеціальної програми реальної підтримки малого бізнесу в питаннях охорони праці, яка включала б:

— створення адекватної системи управління даною проблемою;

— підвищення рівня правової підготовки роботодавців у цій галузі;

— створення регіональних спеціалізованих консультативно-навчальних та інформаційних центрів при органах виконавчої влади, спілках, асоціаціях, інших структурах малого бізнесу. Ці центри могли б взяти на себе також забезпечення малих підприємств засобами індивідуального й колективного захисту працюючих, приладами контролю, нормативною літературою.

Зважаючи на економічну й соціальну значимість малого бізнесу, треба найближчим часом провести всеукраїнську конференцію з питань безпеки й гігієни праці в цьому секторі економіки, на якій розглянути назрілі проблеми охорони життя і здоров'я людей на малих підприємствах та ухвалити програму відповідних заходів. У Росії останніми роками проведено три такі конференції, у нас — жодної.

Ринкові відносини, котрі торкнулися багато яких сторін нашого життя, дедалі більше проникають у реальне керування охороною праці. Тим часом наукового фундаменту для цього в нас немає, і ніхто в країні не відповість на запитання: «Яких витрат зазнають робітники, підприємці й держава у зв'язку з небезпечними й шкідливими умовами праці?»

З метою усунення цього недоліку необхідно розробити **економічні засади охорони праці**,

алгоритми оцінки витрат на покращення безпеки виробництва, розміру прямих і непрямих втрат від аварій, нещасних випадків і профзахворювань і, що дуже важливо, — оцінки попередженого збитку.

Кадри й пропаганда все-таки вирішують

Поліпшення безпеки й гігієни праці неможливо розглядати у відриві від **якості підготовки кадрів**. Сьогодні навчання і підвищення рівнів знань проводяться формально, дідівським методом: хтось говорить, а хтось слухає.

Давно назріла необхідність переходу на модульне навчання з використанням комп'ютерних технологій, у поєднанні теорії і практики, з урахуванням професій і особливостей робочих місць слухачів. Потрібне створення сучасної ефективного системи планомірного навчання як керівників виробництва, так і робітників.

Гостро стоїть і питання **інформаційного забезпечення охорони праці**, створення загальнодержавного інформаційного центру, де накопичувалася б, систематизувалася та узагальнювалася вся оперативна інформація, був фонд нормативних, довідкових та інших документів у цій сфері, щоб фахівці господарюючих суб'єктів, органів виконавчої влади, громадських і наукових організацій мали вільний доступ до ресурсів центру й могли максимально швидко використовувати їх.

За кордоном **пропаганді здорових і безпечних умов праці** приділяється велика увага, оскільки в пропаганді фахівці вбачають продовження навчання працюючих.

У цьому складному напрямі роботи є своя специфіка, яку в нас, на жаль, ніхто не вивчає і, звисно, не враховує. Із цієї причини не розробляються концептуальні підходи до створення відеофільмів, відеороликів, плакатів, пам'яток, попереджувальних знаків з охорони праці, через що страждає справа.

Необхідні розробка основ науково обґрунтованої, достовірної пропаганди, регулярне проведення із цією метою тематичних виставок, оглядів-конкурсів, науково-практичних конференцій. Пропаганда — невід'ємна частина охорони праці, причому частина — досить важлива.

Потрібна радикальна модернізація

Значимою складовою частиною системи управління охоро-

ною праці є **економічне стимулювання** роботодавців. Закон про соціальне страхування від нещасних випадків, як відомо, передбачає можливість віднесення в будь-який час підприємства до більш високого класу професійного ризику з вищим, відповідно, тарифом внесків у випадку систематичних порушень правил безпеки, а також установлення підприємству знижок і надбавок до страхового тарифу за низький або високий рівень травматизму й професійної захворюваності. Хіба це не гнучкий і не оперативний важіль впливу на роботодавця? З моменту прийняття закону минуло 10 років, але нормативні акти для реалізації цих норм так і не розроблено, незважаючи на неодноразові нагадування й вимоги контролюючих органів, у тому числі й Генеральної прокуратури України.

У руслі економічного стимулювання роботодавців необхідно також проведення ефективної податкової політики. Такими практичними кроками нами вбачаються:

— звільнення від податків на найближчі 10 років підприємств, що виробляють засоби індивідуального захисту (як це передбачено проектом Податкового кодексу для підприємств легкої промисловості), що сприятиме становленню і розвитку вітчизняної промисловості засобів індивідуального захисту;

— зниження або звільнення від податку тієї частини прибутку, що направляється роботодавцем як інвестиції на ліквідацію робочих місць, окремих виробництв і цехів із невикористовуваними й шкідливими умовами праці;

— виключення з оподаткованої бази всіх витрат на заходи щодо охорони праці, внесені в колективні договори підприємств;

— надання банківськими установами пільгових кредитів підприємствам для цільового їхнього використання на покращення безпеки й гігієни праці;

— звільнення від мита імпортованих засобів індивідуального й колективного захисту працюючих, різних пристосувань і матеріалів, які не виробляються у нас у країні й використовуються підприємствами безпосередньо на охорону життя і здоров'я людей.

Закон «Про охорону праці» передбачив створення при Кабінеті Міністрів України Національної ради з питань безпеки життєдіяльності населення на чолі з віце-прем'єр-міністром України. Обов'язком Національної ради закон визначив розробку й реалізацію цілісної системи державного керування охороною праці. На жаль, за минулі п'ять років рада жодного разу не засідала, не було ні самої Національної ради, ні державного управління в цій важливій сфері життєдіяльності населення. Якби працювала Національна рада, можливо, все було б інакше.

З урахуванням викладеного, можна зробити єдино правильний висновок, що управління охороною праці в нашій країні перебуває в стані системної кризи й потребує радикальної модернізації. На вирішення цієї гострої проблеми й було спрямовано моє звернення від імені Федерації профспілок України до Президента України В. Януковича.

Президент України доручив Кабінету Міністрів України за участі об'єднань профспілок, роботодавців, наукових та інших зацікавлених організацій всебічно проаналізувати існуючу систему забезпечення безпеки праці й виробництва та підготувати пропозиції про її докорінне реформування.

Дуже сподіваюся, що спільними зусиллями нам вдасться саме докорінно перебудувати охорону життя і здоров'я людей праці. Упевнений, що пропозиції, висловлені учасниками парламентських слухань, нададуть майбутній Програмі реформування охорони праці всебічного і дієвого характеру.

Цього тижня Верховна Рада розгляне проект закону «Про реформування державних і комунальних друкованих ЗМІ», що зобов’яже всі мас-медіа розміщати соціальну рекламу безплатно, в обсязі не менше 5% рекламного часу або друкованої площі. — *«Дзеркало тижня»*

«Загальна сума боргу України, державного і приватного, — майже 105 млрд. грн., і Україна продовжує накопичувати державний борг», — зазначив на вчорашній прес-конференції виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера Олег Устенко. — *ІМК*

У НОМЕР

► *СУМСЬКА ОБЛАСТЬ*

Виробництво будматеріалів зростає

Підприємства двох промислових галузей Сумщини — машинобудівної та з виробництва будматеріалів — продовжують стрімко набирати обертів. Так, за січень-жовтень у порівнянні з відповідним періодом минулого року випуск вакуумних насосів зріс удвічі, поршневих компресорів — на 75,3 відсотка, вогнетривкої керамічної цегли — на 23,7 відсотка.

Тим часом валовий випуск сільськогосподарської продукції в області за цей самий період зменшився на 8,6 відсотка. Це боляче вдарило по переробній галузі, яка різко скоротила виробництво основних видів харчової продукції: ковбасних виробів — на 32,4 відсотка, кисломолочних продуктів і рафінованої олії — на 29,7—29,8 відсотка, сирів жирних — на 7,2 відсотка, молока — на 3,1 і хлібобулочних виробів на 2,8 відсотка.

Владислав ЖМУРКОВ.

► *ІВАНО-ФРАНКІВСЬК*

Боротиметься «Опера»

Боржників, які не платять за водовідведення, змусить вчасно розраховуватись... «Опера». Прилад з такою назвою здатний припиняти подачу води до квартири. Працівники «Івано-Франківськводокотехпрому» вдосконалили його і знову пустять в хід як найефективнішу зброю в боротьбі з неплатниками.

Лише протягом жовтня мешканці п’яти з 11 квартир боржників, до яких застосували «Оперу», погасили заборгованість на суму більше п’яти тисяч гривень. Крім боргу, господарям довелося сплатити ще й вартість послуги з відключення-включення окремого абонента — 400 грн.

На сьогодні на обліку в «Івано-Франківськводокотехпромі» перебуває 3218 квартирнаймачів (власників квартир). Вони заборгували 4,5 млн. грн., тобто 72% загально-го боргу всіх споживачів. Загалом комунальному підприємству «Івано-Франківськводокотехпром» винні 6 млн. 300 тис. грн.

Дарина НАЗАРЧУК.

► *ЛУГАНСЬК*

У центрі навчатимуть тих, хто хоче знати іврит

У Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка відкривається Центр вивчення ізраїльської культури та івриту. Його створення — це обопільна ідея колективу вузу й Посольства Ізраїлю в Україні. Ізраїль виділив кошти на закупівлю мультимедійної техніки, меблів, навчальної та художньої літератури, а також на стилізацію центру етнічною атрибутикою.

Луганський національний університет — другий вуз у нашій країні, де іврит вивчають як спеціальність. За словами педагогів, ця єдина давня мова, що продовжує своє життя в сучасному світі, дуже проста у вивченні й приваблива своєю історією. Саме тому очікується, що центр буде цікавий не тільки студентам, а й більш широкий аудиторії луганчан.

Тим паче що нинішньої зими планують скасувати візовий режим між Україною та Ізраїлем. Ця обставина збільшить інтерес населення обох країн до культури та мови одне одного.

Алла АНТІПОВА.

Прощавай, ЗНО — здрастуйте, хабарі?

Не встиг з’явитися, як уже був підданий нищівній критиці. Йдеться про законопроект «Про вищу освіту», який нещодавно розмістили на офіційному сайті міноосвіти для публічного обговорення. Студентські профспілки одразу вгледіли у документі загрозу повернення вступних іспитів до вузів і ще один крок до «придушення» ЗНО. А деякі експерти попросили не драматизувати ситуацію, моваля, не такий страшний законопроект, як його малюють. Тим часом батьки майбутніх абітурієнтів зовсім роззубулилися. До чого врешті-решт готуватися їхнім дітям: до тестів чи до іспитів?

Киянка Ірина — мати двох доньок. Старша вже кілька років навчається у коледжі, меншій — незабаром вступати до вузу.

— Наша школа була серед передовиків запровадження тестування, тому дитина мало не з першого класу писала тести і вже звикла до них, як до рук, — розповідає жінка.

Насторожив суспільство так званий «бал вищого навчального закладу», який у законопроекті прописаний як одна з умов прийому до вузу поряд із результатами незалежного оцінювання й урахуванням середнього балу про загальну освіту.

У громадській ініціативі «Студентський захист» його розцінили так: «Очевидно, що в МОН є розрахунок на те, що до початку вступної кампанії 2011 року відповідний законопроект буде прийнятий, і Міноосвіти буде зобов’язане невід-

кладно внести зміни до нещодавно затверджених умов прийому, і таким чином поверне телефонне право, мішки з грошима до вищих навчальних закладів, а також назавжди позбавить розумних молодих людей, особливо з сільської місцевості, можливості вступити до престижних вузів за державним замовленням».

А от Інна Совсун, експерт з освітніх реформ Центру дослідження суспільства, у коментарях «Голосу України» порадила не поспішати із висновками. Мовляв, єдиного трактування цього пункту немає.

— Розробники законопроекту під цим «балом внз» пропонували розуміти бали, що їх отримують слухачі курсів довузівської підготовки, — зауважила вона. — Інша справа, що формулювання у тексті документу є досить розпливчастим, а тому може бути потрактовано як завгодно, залежно від політичної волі нинішнього керівництва міністерства.

Наталія ОВДІЄНКО.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

КОМЕНТАР ДО ТЕМИ

Народний депутат України Леся ОРОБЕЦЬ: «Бал вищого навчального закладу ставить хрест на безоплатній вищій освіті»

Бал вищого навчального закладу — це великий хрест на досягненнях у сфері рівного доступу до безоплатної вищої освіти. По суті він означає легалізацію вступних іспитів. Запевняння представників Міноосвіти, що йдеться про бал, отриманий

абітурієнтом за підсумками навчання на курсах довузівської підготовки, не витримує жодної критики. У формулюванні статті 43 проекту він може трактуватися як бал, отриманий за результатами співбесіди, вступних іспитів або будь-якого іншого конкурсу за рішенням керівника відповідної вищої школи. Така норма містить

нівелиються результати незалежного оцінювання, які за такого перебігу слугують прикриттям реальних оборудок приймальних комісій. Ми вже мали сумний досвід поєднання механізмів ЗНО і вступних іспитів у 2007 році, коли близько 70% абітурієнтів, заданими соціологів, зіткнулися з проявами корупційних дій саме під час вступних іспитів.

Друга — відновлюється керівництво вступною кампанією «в ручному режимі» з боку ректорів. А зі встановленням тоталь-

ного контролю над ректорами з боку Міноосвіти — всі важелі впливу на неї опиняться в руках pana Табачника.

Відповідно, разом зі зняттям обмежень на збільшення плати за навчання контрактників, гарантованим статтею 68 проекту, це дозволить нинішньому міністру не лише монополізувати адміністративний вплив на вступну кампанію, а й ефективніше контролювати кошти, «вичищені» ректорами зі студентських гаманців.

Суди занадто лояльні до боржників із зарплати

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За інформацією відділу соціально-трудо-вих відносин, завдяки системній роботі влади з підприємствами-боржниками вдалося нарешті повністю ліквідувати заборгованість підприємств УВП УТОС, ВАТ «Кам’янець-Подільськавтоагрегат», ВАТ АТП 16808, та й загалом, повідомляють посадовці відділу, заборгованість зменшується.

Натомість правоохоронні органи менш оптимістичні. Зокрема, прокуратура області вважає ліберальними рішення судів щодо керівників, які мають перед праців-

никами борги у зарплаті або виплачують її у конвертах. За інформацією першого заступника прокурора області Валентина Твердохліба, зазвичай рішення судів у таких категоріях справ зводяться до найменшої міри покарання, хоча санкція статті 175 Кримінального кодексу України за безпідставну невикплату зарплати передбачає і позбавлення волі строком від двох до п’яти років, і позбавлення права обіймати керівні посади. Поблажливе ставлення до злочинця, який не виплачує людям зароблене, не сприяє викоріненню проблеми.

Віра ШПИЛЬОВА.

Мільйон доларів з торговців міліціонери вибивали щомісяця

Генпрокуратура України, СБУ та Департамент внутрішньої безпеки припинили злочинну діяльність співробітників одеської міліції. Під керівництвом начальника відділу міліції на промисловому ринку «Авангард» (більше відомому як «7-й кілометр») правоохоронці вибивали данину з працівників ринку. Суму хабарів оцінюють в мільйон доларів щомісяця.

Начальника відділу міліції затримали в момент одержання хабара в 12 тисяч доларів. Під час обшуків у його службовому кабінеті та вдома було виявлено 190 тисяч доларів, серед яких були купюри з позначкою «хабар».

Усі торговці ринку, а їх більше 10 тисяч, щомісяця платили рекетирам у погонах від 100 до 500 доларів. Щодо затриманих правоохоронців порушено кримінальну справу. Міліціонери-хабарники доставлені в Київ. Печерський районний суд обрав для затриманих запобіжний захід — утримання під вартою.

В’ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Фото автора.

ВІСТІ З ТЕРНОПІЛЛЯ

Новому маршруту радіють пільговики

У Тернополі колись було 15 тролейбусних маршрутів, з яких залишилось лише п’ять. Знедавна пасажирів возитимуть ще одним маршрутом, який з’єднав віддалений мікрорайон із залізничним та автобусним вокзалами, а також ринком. Раніше його мешканці змушені були користуватися маршрутками, які, як відомо, обмежують перевезення пільговиків. Тож новому маршруту особливо зраділи літні люди та інваліди. Школярі та студенти за проїзд також платитимуть менше. Курсуватимуть маршрутом чотири нові тролейбуси.

Зустрінуться студенти різних поколінь

Оригінально вирішили відзначити День студента четвертокурсники Тернопільського національного економічного університету. Звичайно, свято є свято, і цього дня будуть традиційні забави. А ось напередодні майбутні митники і податківці вирішили відвідати Петриківський геріатричний будинок. Серед його мешканців чимало людей з вищою освітою, от і вирішили тепершні студенти поспілкуватися з колишніми — розпитати, на що тоді вистачало стипендії, чи доводилось підробляти, як було заведено освідчуватись у коханні.... У відповідь студенти покажуть виставу, співатимуть і розказуватимуть гуморески.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Багатодітна родина отримала автомобіль

Багатодітний тато із села Райське Сергій Таран отримав з рук голови Херсонської облдержадміністрації Миколи Костяка ключі від автомобіля. Сідаючи за кермо, він схвилювано сказав: «Для нашої родини це велика допомога. Ми завжди будемо дякувати Богу за ваші добрі серця...»

Подружжя Таранів — Сергій Миколайович, інженер Новокаховського агротехнічного коледжу, і Наталя Сергіївна, домогосподарка, виховують десятьох дітей. Найбільшою проблемою для них завжди була саме транспортна: як діставатися дітям до школи, у село до рідні, до магазину чи лікарні? Досить було високому обласному чиновнику виявити чуйність, і однією родинною проблемою на Херсонщині стало менше.

Василь ПІДДУБНЯК.

Судно з небезпечним вантажем на борту взяло курс на Велику Британію

У Миколаївському державному морському торговельному порту завершилося навантаження першої партії (1500 тонн) гексахлорбензолу (**на знімку**) з екологічно неблагодолучних міста Калущ, сіл Кропивник і Сівка Івано–Франківської області. Борт з отруйним вантажем узяв курс на Велику Британію, де речовину знищать.

За даними оперативного штабу, під час вантажно-розвантажувальних робіт позаштатних ситуацій не спостерігалось. Лабораторії МНС, Держінспекції охорони навоколишнього середовища Північно-Західного регіону Чорного моря, Центральна санепідемстанція на водному транспорті України в процесі перевантаження відходів постійно контролювали стан навоколишнього середовища. Як стверджують фахівці, результати проб атмосферного повітря, води та ґрунту показали відсутність отруйних речовин.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Миколаїв.

Фото прес-служби МНС.

Рятувальники ліквідують склад токсичних відходів

Неподалік Олександрівки, що на Кіровоградщині, 20 працівників групи радіаційного, хімічного та біологічного захисту аварійно-рятувального загону спецпризначення ГУ МНС України перевантажують зі складу у безпечно тару непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин. До цього сховища, законсервованого 2001 року, звозили непридатні пестициди з 17 складів, розташованих на території району.

Днями бійці Олександрівського райвідділу ГУМНС в області провели розгерметизацію складу. За допомогою потужного крану зняли 6-метрові плити перекриття, далі до роботи стали фахівці-хіміки. Їх завдання — перезатарити пестициди в герметичні ємкості й завантажити на спецтранспорт, **повідомляє kirovograd.proua.com**. Роботи планують завершити до кінця тижня.

Хулігани «атакують» потяги

Львівські залізничники вимагають знайти хулігана, який розбив вікно у поїзді Львів—Херсон.

Жмеринський лінійний відділ міліції відмовив у порушенні кримінальної справи за фактом пошкодження вагонного скла у потязі Львів—Херсон. У Львівській залізниці не погодилися з діями міліціонерів і повторно надіслали заяву з вимогою порушити кримінальну справу і знайти того, хто пошкодив майно.

— Ця пригода сталася ще 27 жовтня, — каже прес-секретар лінійного відділу міліції на станції Жмеринка УМВС на Південно-Західній залізниці Євгена Гавриш. — Після прибуття до нашої станції потяга Львів—Херсон, як завжди, працівники міліції з'ясовували у начальника потяга ситуацію. Саме тоді дізналися про пошкодження скла у вагоні №11. Провідник вагона на прізвище Завидович повідомила начальнику поїзда пану Кушніру про те, що на під'їзді до Жмеринки (переїзд Комарівці—Сербинівці), невідомі камінням розбили скло у вагоні №11 навпроти купе №5.

Міліціонери лінійного відділу міліції не знайшли у цьому факті складу злочину, тому не стали порушувати кримінальну справу. 15 листопада з депо Львівської залізниці надійшла заява з вимогою шукати злочинця, щоб той відшкодував збитки. Вартість розбитого скла — 91,14 гривні. За словами начальника лінійного відділу міліції Жмеринської залізниці Віталія Пижека, розслідування цього факту доручено оперативному працівнику Дмитру Каську.

Коли матеріал був підготовлений до друку, інтернет-видання Reporter UA 16 листопада поширило інформацію про ще одну аналогічну подію. О 5-й годині 20 хвилин ранку невідомі закидали камінням потяг Запоріжжя—Львів за двадцять хвилин до його прибуття на станцію Жмеринка. Як розповіла інспектор лінійного відділу міліції на станції Запоріжжя УМВС України на Придніпровській залізниці Олена Черняева, в результаті у потязі було розбито кілька вікон у чотирьох вагонах. Завдяки щасливому випадку пасажирів не постраждали. У лінійному відділі міліції у Жмеринці кажуть, що про цю подію їм поки що нічого невідомо.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

ФОТОФАКТ

У центрі Ужгорода встановили інформаційну дошку для сліпих, на якій шрифтом Брайля подається інформація про місто і його визначні пам'ятки.

Опалюють вулицю

У квартирах мешканців Запоріжжя дихати нічим: попри теплу погоду, комунальники не відключають опалення — техніка не дозволяє. У більшості помешкань відкриті квартирки, а в деяких і вікна весь час відчинені навстіж.Тим часом

люди з острахом чекають платіжок за опалення — що там у післявиборчий період «намалюють» уповноважені встановлювати тарифи органи? Народ не тільки хвилюється, а й обурюється — вимагає відключити тепло. «Це технічно неможли-

во, — відповідають комунальники. — В одних будинках ветхий стан опалювальної системи, та й кваліфікація слюсарів не дає змоги це зробити, в інших — відключення тепла може позначитися на якості гарячої води».

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Львівського художника Петра Сипняка нарешті пізнає Київ

У Національному музеї імені Тараса Шевченка відкрито персональну виставку творів заслуженого художника України, львів'янина Петра Сипняка (**на знімку**). І хоча вже понад двадцять п'ять років його багатогранна творчість відома шанувальникам мистецтва багатьох європейських країн, у столиці України митець так масштабно звітує вперше. На виставці представлено близько 60 картин різних жанрів.

Улюблені теми Петра Сипняка — природа, львівські пейзажі, релігійні свята. Відомі його жанрові роботи із серії «Вертеп». Але особлива тема — чумаки, розпочата ще на зорі 90-х. Серія картин становить не лише тематичну, а й ідейно-образну єдність і цілісність, живописний текст, що перебуває у постійному розвитку, — адже майже щороку художник малює нового «Чумака».

Мистецтвознавці вбачають у творчості Сипняка подібність до манери бойчукістів, котрі, перейнявшись європейськими авангардистськими пошуками, звернулися до «візантизму». Уродженець Прикарпаття, митець відтворює на своїх полотнах спогади дитинства, враження від розкішної природи рідного краю, споконвічних звичаїв та традицій його мешканців, переосмислюючи це з висоти позицій новітньої людини. Твори Петра Сипняка, на перший погляд, бентежать своєю простотою, але

потім гіпнотизують своєю складністю, бо завжди мають психологічну глибину та образну узагальненість і жанрову різноманітність.

Випускник Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва, засновник Спільки художників «Клуб українських митців», багаторазовий лауреат міжнародних виставок та арт-салонів у повсякденному житті людина скромна. Він дуже багато працює, щодня, з дев'ятої ранку до сімнадцятої. Водночас малює декілька картин — одна «сохне», інша доопрацьовується. Після відкриття виставки у Києві художник одразу повернувся до Львова, до своєї майстерні, до пензля, щоб творити далі.

Картини Петра Сипняка буквально пронизані оптимізмом і здаються теплими та сонячними. Сам митець зізнається, що він — «природжений оптиміст». І хоча на Заході його, можливо, навіть більше пошановують, аніж у рідній країні (за оренду майстерні у центрі Львова доводиться платити щомісяця три тисячі гривень), він продовжує творити не на догоду моді та «європеїзації», а так, як підказує душа. «Найголовніше у живописі — бути фанатом, любити те, що робиш, і творити з повною самовіддачею, не жаліючи ані себе, ані часу, ані енергії», — таке життєве кредо талановитого львів'янина.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Анастасії ЛАЩОГІ.

Найголовніше у живописі — бути фанатом, любити те, що робиш

У селі Косарі Кам'янського району на Черкащині раптово померли двоє дітей—близнят. Причину встановлюють судмедексперти, *інформує наш власкор Лідія Титаренко*

Учора в Хмельницькому проти ухвалення нового Податкового кодексу протестували близько 10 тисяч підприємців. Обурені тим, що ініціативну групу не пустили до будинку ОДА, і тим, що ніхто з керівництва до них не вийшов, пікетувальники зламали вхідні двері в будинку облдержадміністрації. — УНІАН

«Лица необщим выраженьем»

Чи потрібен Одесі морський фасад?

ВИКЛИКИ ЧАСУ

Делегації міст—побратимів, що прибувають до Одеси — а їх понад 30, і це переважно морські міста (Генуя, Марсель, Циндао, Йокогама, Балтімор, Гданськ), — після знайомства з нею відчують легке розчарування від відсутності тут набережної. Не можуть іноземні гості знайти пояснення, чому настільки прекрасна Одеса має такий сиротливий, щоб не сказати злиднений, вигляд з морських просторів.

Народний архітектор України професор Володимир Глазирін вважає, що Одеса, котра не має морського фасаду, дивиться на море городами. Це приватні будиночки, недоглянуті стежки, засмічені схили.

— А так бути не повинно, — каже Володимир Львович. — Автор першого плану забудови міста інженер-майор Франц Де Волан спроектував і побудував Приморський бульвар, який став морським фасадом Одеси.

На жаль, далі будівництва Приморського бульвару справа не пішла. А який має бути морський фасад? На це запитання абсолютно всі архітектори і будівельники дають чітку відповідь — повинні з'явитися красиві набережні з розвинуеною інфраструктурою, з величезними пляжами. На пляжах необхідно створювати серйозні інженерні мережі з каналізацією та водопроводом. Повинні з'явитися транспортні вузли й зони відпочинку. Аксіома: в усьому світі всі приморські міста мають найкрасивішу архітектуру саме біля моря.

Основа ідеї морського фасаду міста закладена в проєкті нового генерального плану Одеси. Колишній генплан, створений 1989 року, вже «відпрацьований матеріал». До слова, він не розв'язав багато проблем. Приміром, на момент його розробки територія Одеси становила 13,5 тисячі гектарів, а планувалося збільшення до 25 тисяч. Зрештою, місто розрослося лише до 16,2 тисячі гектарів. Передбачалося, що населення Одеси виросте до 1 мільйона 150 тисяч осіб, а такого не сталося.

Проєкт нового генерального плану Одеси працюватиме за інтенсивною схемою, а не екстенсивною. Не заглиблюватимемося в особливості «архітектурної конституції» Одеси, котру буде прийнято, як очікується, найближчим часом. Зачепимо питання, що прямо пов'язане з формуванням морського фасаду міста. Йдеться про забудову морських схилів.

Суперечки про те, забудовувати їх сучасними готелями, оздоровчими комплексами, концертно-виставковими залами або

перетворити на садово-паркову зону, не стихають ні на день. Аргументи сторін практично співзвучні — й екологи, й архітектори піклуються про місто, про якість життя одеситів

Серйозно, на професійному будівельному рівні морськими схилами стали займатися в 60-х роках минулого століття. Розв'язання проблеми морських схилів — це перший, найбільш фінансово ємний і довгостроковий за часом виконання крок із формування морського фасаду Одеси.

Сьогодні на бровці морського берега, а це трохи менш як 30 кілометрів у межах міста, височіють житлові хмарочоси, багатопверхові розважальні комплекси. Насправді всі ці споруди, як вважає кандидат технічних наук, начальник міського управління інженерного захисту території Одеси Володимир Соколов, із найпершого дня введення їх в експлуатацію є об'єктами, небезпечними для життя людини. Тому що найпотужніші навантаження на

грунт на верхній кромці морського берега можуть активізувати рух землі навіть на укріплених ділянках.

«Траса здоров'я» стала «хворою головою»

Понад морським берегом проходить «траса здоров'я» — одне з найулюблених місць відпочинку одеситів. Вона створювалася винятково для спортивних і оздоровчих цілей: нею заборонявся рух будь-якого транспорту, крім велосипедного. Тут намотували кілометри бігуни, лижники, любителі здорового способу життя. «Траса здоров'я» останнім часом стала «хворою головою» для одеситів. Дев'ять будівельних об'єктів одночасно зводиться поряд із нею. Всі вони, звісно, створюють величезні незручності для громадян, а в деяких місцях просто знищують «трасу» як таку на очах у мільйонного міста. І в цьому разі мало хто згадує

КОМЕНТАР ФАХІВЦЯ

Владимир ГЛАЗИРІН, народний архітектор України, професор:

— На морських схилах на глибині 20 метрів знаходиться шар так званих девонських блакитних глин, по яких, власне кажучи, поведе верхній шар ґрунту. Щоб більше морські схили втрачають свою стрімкість, то небезпечніші вони для будівництва. Під час уположування схилів дуже важливо «пригрузити» нижні тераси. А для того, щоб ґрунт не «випірав», необхідно зробити шпунтову стіну з паль. Це, звичайно, дорожче, ніж будівництво на рівному місці, але сьогодні технічно така проблема вирішується. А вирішувати її все одно доведеться, тому що з кожним роком аварійна ситуація на схилах тільки погіршується. Будівництво готельних комплексів буде не лише стабілізувати зсуну ситуацію, а й почне формувати той морський фасад, про який упродовж останніх ста років так багато говорять в Одесі.

* ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА *

Хоча курортно—лікувальну історію Сатанова, що у Городоцькому районі на Хмельниччині, важко назвати надто бурхливою, проте майже за сорок років містечко все—таки встигло перетворитись на оздоровницю, яку знають в Україні. Водночас в області практично

но не вщухали розмови про те, що унікальне природне родовище лікувальної води може і повинно стати золотим дном для краю. Зрозумівши це, певні бізнесові структури розпочали серйозну атаку на природні запаси. Але поки увага зосереджувалась то на одному, то на іншому скандалі, пов'язаному переважно із видобуванням та розливом води, якимось не помітили, як тривогу забили гідрогеологи та лікарі: вода починає втрачати свої цілющі властивості, а використання її підступно безгосподарське.

Чи можна випити море?

Пригадується, як багато років тому під час одного з перших знайомств із Сатановим, довелося почути таке: під мальовничими Товтрами та прісноводним Збручем, прямо у нас під ногами розташований... цілий океан. Причому такий древній, що пам'ятає доісторичний світ. Та головне не у його віці, а у складі води.

Однією з перших на її унікальні властивості звернула увагу скромний аптечний провізор із Сатанова Марина Несторова. Тоді багато хто з великим скепсисом ставився до намагань провінціалки зробити аналізи, дослідити склад води, а головне — визначити лікувальні властивості. Варто сказати, що дослідження води, яка пізніше отримала назву «Збручанська», тривало з кінця

* ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА *

60-х років не одне десятиліття. І наполегливість місцевих ентузіастів таки перемогла. І коли аналізи довели, що вода із сатанівського родовища не тільки не поступається знаменитій трускавецькій, а навіть «міцніша» за неї, стало зрозумілим, що тут повинна народитись потужна оздоровниця.

За висновком фахівців Інституту геологічних наук НАН України, загальні запаси цієї води на території Хмельницької області та в межах долини Збруча сягають 190 тисяч кубометрів води на добу, і це — один з найвищих показників в Європі. Звичайно, про видобуток такої кількості ніколи не йшлося. Але те, що родовище може одночасно лікувати до ста тисяч чоловік — це факт.

Тільки у другій половині 80-х років, після довготривалих геоло-

Океан ліків із Сатанова

го—гідрологічних та бальнеологічних досліджень вчена рада Українського інституту курортології остаточно підбила їх підсумки. На думку вчених, місцева мінеральна вода не має собі рівних за ефективністю при лікуванні багатьох хвороб та наділена яскраво вираженою жовчогінною, сечогінною, протизапальною та дезінфікуючою дією. Одне слово, унікальні природні ліки можуть упродовж багатьох десятиліть зцілювати сотні тисяч хворих. Але для цього треба виконати кілька важливих умов.

Коли ліки стають отрутою

Насамперед — створити спеціальну зону екологічно безпечної господарювання та розробити програму рекреаційного розвитку території, де зосереджені водні запаси. Адже бережливе ставлення до будь-яких природних дарів — це азбучна істина. От тільки виконувати її, як завжди, непросто.

Майже двадцять п'ять років тому ще постановою радянського уряду в Сатанові заснували курорт республіканського значення. Через шість років йому надали статусу державного і тоді ж розробили генплан забудови та детального планування курорту. Зокрема, передбачалося, що перша черга новозбудованих оздоровниць зможе одночасно лікувати п'ять тисяч пацієнтів, а в

перспективі курорт розширять до п'ятнадцяти тисяч місць.

Але плани і дотепер не реалізовані. Серед найбільших лікувальних закладів залишається санаторій «Товтри» на півтисячі місць та «Збруч» — на сто відпочивальників. Решта, а їх менше десятика, всі разом не наберуть ще бодай стільки ж курортників. Якщо згадати про потенціал у п'ятнадцять тисяч відпочивальників і порівняти його з тим, що маємо, різниця разюча.

З одного боку, можна і пораді-

ти тому, що природний скарб використовують доволі скромно (хоча щодо цього ще можна посперечатись). З другого, очевидно, що всі ми вкотре втрачаємо неощіненні багатства, котрі просто вихлюпнулись нам під ноги. Бо де ж іще шукати кращі й вигідніші умови для туристично-курортних інвестицій, про які так багато, але водночас так безплідно говоримо?

Сьогодні у Городоцькому районі не перестають підкреслювати, що сорок відсотків річних надходжень до районного бюджету становлять

про морський фасад міста. Якщо пройти морським берегом від пляжу Ланжерон до 16-ї станції Великого Фонтана, то побачиш, що рекреаційна зона стискається, немов шагренева шкіра. На 8-й станції Великого Фонтана зводять 20-поверховий комплекс особистих апартаментів. Просто на піску, за декілька метрів від моря, всупереч вимогам Земельного та Водного кодексів України, будують готелі, ресторани, розважальні центри, будинки відпочинку.

Здавалося б, архітекторам тішитися треба — ось вони, перші елементи майбутнього морського фасаду Одеси. А зодчі обурюються і б'ють на сполох, закликаючи зупинити хаотичну забудову морського узбережжя.

Відповідно до вимог Генерального плану Одеси передбачається будівництво великого парадного виходу до моря по лінії залізничний вокзал—Театр музичної комедії—провулок Віце-адмірала Азарова. Один із проектів архітектурно-планувального рішення пропонує створення широкої еспланади, що веде від Французького бульвару, площі з Театром музичної комедії до моря, й будівництво в її прибережній частині готельних комплексів. Тобто йдеться про комплексне формування морського фасаду Одеси. І в цю схему ніяк не вписується хаос із точковою забудовою морських берегів і схилів. Це — точка зору архітекторів.

У захисників навколишнього середовища прямо протилежна думка: морський фасад місту не потрібен, він не склався історично й не треба його створювати. Екологам миліше серцю й душі зарості дикої акації, ніж повітряні, немов ширяючі в небі, корпуси й будинки на морському березі. Хто правий?

Суперечки тривають не один рік. А тим часом правдою, а де й неправдою забудовники вибивають дозволи на будівництво в прибережній зоні, в районі піщаних пляжів. Через кілька років будинки, що нависають над морськими кручами, почнуть сповзати до моря, руйнуватися буквально на очах. Такий висновок роблять фахівці-сейсмологи, попереджаючи про небезпеку руйнування готелів, пансіонатів, приватних апартаментів, вілл. Та чи про морський фасад міста тоді доведеться думати?

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

У «людей вулиці» немає даху над головою. Однак є права

ОТАК І ЖИВЕМО...

У Донецькій області на обліку правоохоронців сьогодні перебуває понад 16 тисяч бомжів. Таку цифру називають в обласному управлінні міліції. Щороку база даних поповнювалася на 1,5—2 тисячі осіб. Хвиля шахрайства із житлом, повальне закриття підприємств, економічна криза — ці соціально-економічні процеси викидають на вулицю тисячі людей. Дати дах над головою всім тим, хто його потребує, держава не в змозі. Зате цього року у безпритульних з'явилося більше прав. Конституційний Суд України визнав таким, що не відповідає Конституції, один із пунктів статті 11 Закону України «Про міліцію».

«Раніше, згідно із цим пунктом, співробітникам міліції надавалося право робити фотозйомку, звукозапис, кіно- та відеозапис, дактилоскопіювання осіб, які підозрюються у бродяжництві. Тепер такого права у міліції немає, — каже начальник відділу дільничних інспекторів міліції управління громадської безпеки ГУМВС України в Донецькій області Олександр Мацков. — Армія блукаючих завжди перебувала під пильним контролем міліції. Насамперед тому, що названі особи формують так звану групу ризику. Люди, яким нічого втрачати, легко йдуть на кримінал. Крім того, вони й самі нерідко стають жертвами злочинів. У їх розкритті ефективно використовувалася спеціальна база даних».

У міліції кажуть, що нововведення негативно позначаються на боротьбі зі злочинністю в середовищі бездомних. Спеціальний облік допомагав швидко встановлювати особу, а також відстежувати міграційні процеси. За словами Олександра Мацкова, значна частина бомжів у минулому мали конфлікти із законом: «Цього року із пенітенціарних закладів області звільнилося понад 3,5 тисячі осіб. Із них понад 600 осіб не прибули до обраного місця проживання. Тобто кожен шостий раніше судимий став на шлях бродяжництва і рано чи пізно знову матиме проблеми із законом».

Життя безпритульного проходить у пошуках якогось нічлігу та коштів на випивку. Головні джерела доходу — збирання металобрухту, склота-

ри, жебрацтво, дрібні крадіжки. Найважче їм доводиться у морозну пору: минулої зими на території області замерзло понад 30 осіб із названої категорії. Всього ж на вулицях знайшли близько сотні невідомих трупів. Якщо у людини не було ні сім'ї, ні роботи, встановити особу буває нелегко.

«Кількість бродяг невпинно зростає, структура їхнього середовища постійно змінюється, — відзначає О. Мацков. — Бездомні не сидять на місці. Щоб зберегти порядок і стримати рівень злочин-

ності, потрібно контролювати цю нестабільну масу. Тоді як взаємодія служб і відомств, на які сьогодні покладено роботу із виявлення безпритульних, залишає бажати кращого».

Тепер пошук бродяг здійснюється шляхом так званого соціального патрулювання, в якому задіяні представники кількох служб та відомств, у тому числі — міністерств праці і соціальної політики, охорони здоров'я, у справах сім'ї, молоді і спорту, Державного комітету у справах національностей і релігій тощо. Функції міліції — знайти безпритульного і передати його соціальним працівникам. А вже ті за згодою самого безхатченка направлять того до центру обліку чи спеціалізованих закладів.

Але затримуються у притулках не всі. «Деяким людям подобається бути бездомними, для них це свого роду стиль життя. Як не стараємося

допомогти таким підопічним: даємо дах над головою, знаходимо роботу, але утримати на місці їх просто не можемо», — каже директор Донецького притулку тимчасового проживання і реабілітації бездомних осіб Микола Федорук — таких закладів в області лише п'ять. Із 16 тисяч бомжів, зареєстрованих на Донеччині, притулки можуть дати дах над головою лише 115 особами.

Зокрема, в обласному центрі — лише 40 ліжок для бездомних. Протягом року через спеціалізований заклад проходять близько 500 осіб. Співробітники притулку допомагають оформити документи, працевлаштуватися, отримати пенсію чи допомогу з інвалідності. Наприклад, уродженець Туркменії 53-річний Тофік С. поповнив лави бездомних два роки тому. Кухар за професією, він багато років жив і працював у Росії. Після двох інсультів втратив працездатність і був депортований до рідної України, громадянином якої він є. Але на той момент ані рідних, ані друзів уже не залишилося. Тепер паралізованому чоловіку потрібно отримати паспорт, оформити інвалідність та знайти житло.

На думку Миколи Федорука, головною причиною появи бездомних є відсутність соціального житла. Навіть якщо і вдається влаштувати на роботу підопічного, на оренду окремої квартири, як правило, не вистачає навіть пристойного заробітку. А відомчих гуртожитків у місті та області практично не залишилося.

Ліна КУЩ.

Фото надане відділом зі зв'язків із громадськістю ГУМВС України в Донецькій області.

У міліції кажуть, що нововведення негативно позначаються на боротьбі зі злочинністю в середовищі бездомних.

В Донецьку лише 40 ліжок для бездомних.

* ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА *

саме «курортні» гроші. Але це лише фінансова крапля у тому океані, котрий хлюпоче під Товтрами.

Час від часу в області приймають програми та розпорядження, котрі мають розбудити курорт, влити у нього свіжий струмінь інвестицій. Але, за великим рахунком, все закінчується черговими битвами місцевого масштабу за право пробурити свою свердловину та розливати воду. Бо навіть дуже далекий від бізнесу людині зрозуміло, що робити гроші просто на воді — справа дуже прибуткова.

Зате проблеми курортної зони знову і знову відступають на другий план. Це може видатись просто абсурдом, але й досі там немає ні очисних споруд, ні... води. Важко повірити, але за стільки десятиліть тут так і не спромоглися знайти джерело чи прокласти водогін для звичайної питної води. Після будівництва двох перших санаторіїв дозволили водозабір лікувальної води на господарські потреби на рік-другий — поки не знайдуть інші джерела. У середині 80-х років навіть затвердили проект водогону. Але далі цього справи практично не пішли. Розказати комусь у світі, що в туалетний бачок набирається вода, рівну якій за складом та цілющими властивостями важко знайти на всій нашій планеті, не повірять.

Здається, природа сама подбала про те, щоб охороняти свою живу воду. Адже лікувальними такі води можуть бути тільки у певних дозах. Якщо ж ними зловживати — вони перетворюються на небезпечну от-

руту для живого організму, вимиваючи із нього різні солі і сполуки, а відтак — руйнуючи людський організм. Її не можна використовувати більше, ніж потрібно.

На жаль, ми не маємо міри у своєму марнотратстві. І свій жадібності.

Джина в пляшку не заховати

Навіть у казці достеменно невідомо, хто міг заточити у пляшці всесильного джина. Зате в нашому житті знаходиться чимало охочих закоркувати чудотворні лікувальні сили води у звичайну «півторашку».

Кому від цього користь? Тут і мудрувати особливо не потрібно:

кому завгодно, тільки не тому, хто цю воду питиме. Сила «Збручанської» води закладена не так в тих мінеральних сполуках, що входять до її складу, як в органічних. Саме вони надають воді запах сірководню. Але варто цим сполукам опинитись на повітрі, під сонячним світлом, як вони одразу починають розпадатись, дуже швидко від них і сліду не залишається. Тож закоркована вода може бути чистою, смачною, мінеральною, але ... не лікувальною.

Можна було б подивитись на цю проблему лише як на споживацьку — мовляв, покупцеві самому вирішувати, брати таку воду чи ні. Та виявляється, що ще більше, ніж споживач, страждає цілющий океан. Це тільки на перший погляд здається, що його ніколи не можна випити. Насправді живильна вода сама почала хворіти.

Гідрогеологи наводять вражаючі факти: вміст органіки у сатанівській воді починає падати. Так, в одній із свердловин на початку розвідки у середині 70-х років минулого століття вміст органіки становив від 22 до 26 міліграмів на дециметр кубічний, а через двадцять років цей показник знизився до 14,4 міліграма. А далі майже щороку ці показники падають ще на кілька пунктів. Що далі?

Аж ніяк не у всіх ця статистика викликає серйозну тривогу. Мовляв, води так багато, що кілька свердловин навряд чи зможуть серйозно вплинути на її властивості. Але ж факт залишається фактом. І дехто з гідрогеологів говорить про те, що на якість води серйозний вплив мають саме ті свердловини, звідки вода береться для господарських потреб.

Суперечки ці давно вийшли за рамки суто наукових. Ні для кого вже не новина, що ця дивовижна територія є справді райським куточком. І не тільки для тих, хто шукає там зцілення. А й для тих, хто хоче добути тут незліченні багатства.

Незрозуміло тільки, чому якимось осторонь від усього цього залишається держава? Чому не бере у свої руки всі ці скарби. Не веде розбудову і експлуатацію курорту так, щоб користі від нього було на віки. Чи нам не потрібні всі ці багатства? Чи хтось уже накинув на них оком?

Ірина КОЗАК.

На знімках: оздоровниці нагадують справді райські куточки; сатанівські курорти стали місцем фольклорних фестивалів, які збирають колективи з усієї країни; якщо лікувальні води заховані глибоко під землею, то Збруч дарує свої хвилі всім.

Фото автора.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження державного регулювання господарської діяльності

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) в абзаці першому частини четвертої статті 57 слово «(ліцензії)» виключити;
2) в абзаці першому частини третьої статті 82⁷ слова «мають ліцензії на здійснення діяльності» замінити словами «здійснюють діяльність»;

3) у назві та частині першій статті 145 слова «поштового зв'язку» виключити.

2. У Митному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 38-39, ст. 288):

1) у частині четвертій статті 101 слова «або діяльності митного перевізника» виключити;

2) у частині першій статті 182 слова «і має ліцензію на право здійснення діяльності митного перевізника, видану спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи» виключити;

3) статтю 183 та частину другу статті 216 виключити.

3. У частині третій статті 8 Закону України «Про транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446; 2006 р., № 22, ст. 184) слово «пошти» виключити.

4. Назву, частини першу і другу статті 9 Закону України «Про пестициди і агрохімікати» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 14, ст. 91; 2004 р., № 26, ст. 362) викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Діяльність, пов'язана з виробництвом і торгівлею пестицидами та агрохімікатами

Господарська діяльність у сфері торгівлі пестицидами та агрохімікатами (тільки регуляторами росту рослин) провадиться на підставі ліцензії в порядку, встановленому законом.

Ліцензії на торгівлю пестицидами та агрохімікатами (тільки регуляторами росту рослин) видають спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади, визначені Кабінетом Міністрів України».

5. У Законі України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 9, ст. 34; 2004 р., № 19, ст. 256; 2006 р., № 22, ст. 184):

1) в абзаці третьому частини першої статті 3 слово «виробництвом» і слова «вигодворнення виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння, торгівлею виробами з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння» виключити;

2) у статті 4:
у частині першій слово «виробництво» і слова «виготовлення виробів з них» виключити;

у частині третій слова «які мають ліцензію на виробництво дорогоцінних металів, одержану в порядку, встановленому законодавством України» виключити;

3) абзац другий частини другої статті 14 виключити;

4) в абзаці четвертому частини першої статті 19 слово «виробництвом» і слова «виготовлення виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння, торгівлею виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння» виключити.

6. Абзац одинадцятий статті 8, статті 14 і 15, абзац п'ятий статті 23 та абзац четвертий частини другої статті 26 Закону України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 5-6, ст. 46; 2003 р., № 27, ст. 209, № 30, ст. 247; 2006 р., № 22, ст. 184, ст. 199; 2010 р., № 18, ст. 136) виключити.

7. Частину другу статті 3 Закону України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 41, ст. 377) доповнити абзацом сьомим такого змісту:

«діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я України».

8. У Законі України «Про державну геологічну службу України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 51, ст. 456; 2006 р., № 22, ст. 184; 2009 р., № 29, ст. 391):

1) в абзаці дев'ятому частини другої статті 6 слова «на пошук (розвідку) корисних копалин, на видобування корисних копалин із родовищ, що мають загальнодержавне значення та включені до Державного фонду родовищ корисних копалин, а також» виключити;

2) у частині десятій статті 7 слова «ліцензійних умов» виключити,

9. В абзаці другому частини другої статті 7 та частині першій статті 9 Закону України «Про племінну справу у тваринництві» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 6-7, ст. 37; 2010 р., № 37, ст. 494) слова «з виробництва племінних (генетичних) ресурсів, збереження племінних (генетичних) ресурсів» виключити.

10. У Законі України «Про меліорацію земель» (Відомості Верховної Ради України,

2000 р., № 11, ст. 90; 2006 р., № 22, ст. 184, ст. 199):

1) в абзаці восьмому статті 13 слова «видачі суб'єктам господарювання ліцензій на провадження діяльності з проектування, будівництва нових і реконструкції існуючих меліоративних систем» виключити;

2) абзац восьмий статті 16 виключити;

3) у першому реченні частини третьої статті 21 слова «які одержали в установленому законодавством порядку ліцензію на провадження відповідного виду діяльності» виключити;

4) у частині першій статті 22 слова «які одержали відповідно до законодавства ліцензію» виключити.

11. У Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299 із наступними змінами):

1) статтю 2 викласти в такій редакції:

«Стаття 2. Сфера дії Закону
Дія цього Закону поширюється на всіх суб'єктів господарювання.

Види господарської діяльності, не передбачені у статті 9 цього Закону, не підлягають ліцензуванню»;

2) в абзаці четвертому частини першої статті 3 слова «передбачених частиною другою статті 2 цього Закону» замінити словами «передбачених частиною першою статті 9 цього Закону»;

3) у статті 8:

частину сьому виключити;

частину восьму викласти в такій редакції:

«У разі якщо суб'єкт господарювання провадить вид господарської діяльності, зазначений у частині третій статті 9 цього Закону, не в повному обсязі, а частково, ліцензійні умови поширюються на суб'єкта господарювання виключно в частині, що встановлює вимоги до провадження господарської діяльності, зазначеної в ліцензії»;

4) текст статті 9 викласти в такій редакції:

«Відповідно до спеціальних законів ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності:

1) банківська діяльність;
2) професійна діяльність на ринку цінних паперів;
3) із надання фінансових послуг;
4) зовнішньоекономічна діяльність;
5) діяльність у галузі телебачення і радіомовлення;
6) діяльність у сфері електроенергетики та використання ядерної енергії;
7) діяльність у сфері освіти;
8) діяльність у сфері інтелектуальної власності;
9) виробництво і торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами;
10) діяльність у сфері телекомунікацій;
11) будівельна діяльність.

Відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», ліцензуванню підлягає діяльність з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Відповідно до цього Закону ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності:

1) виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боеприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боеприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду;

2) виробництво вибухових матеріалів промислового призначення (згідно з переліком, що затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань нагляду за охороною праці та державного гірничого нагляду);

3) виробництво особливо небезпечних хімічних речовин; операції у сфері поводження з небезпечними відходами, збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини (згідно з переліками, що визначаються Кабінетом Міністрів України);

4) видобуток дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення, напівдорогоцінного каміння;

5) виробництво лікарських засобів, оптова, роздрібна торгівля лікарськими засобами;

6) виробництво ветеринарних медикаментів і препаратів, оптова, роздрібна торгівля ветеринарними медикаментами і препаратами;

7) торгівля пестицидами та агрохімікатами (тільки регуляторами росту рослин);

8) виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж;

9) розроблення, виготовлення спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного отримання інформації, торгівля спеціальними технічними засобами для зняття інформації з каналів зв'язку, іншими засобами негласного отримання інформації;

10) надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису), торгівля криптосистемами і засобами криптографічного захисту інформації (згідно з переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України);

11) впровадження, ввезення, вивезення голографічних захисних елементів;

12) надання послуг у галузі технічного захисту інформації (згідно з переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України);

13) виготовлення бланків цінних паперів, документів суворої звітності (згідно з переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України);

14) транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом, транспортування природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ за регулюванням та нерегульованим тарифом;

15) постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ в обсягах, що перевищують рівень, встановлений ліцензійними умовами;

16) зберігання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ в обсягах, що перевищують рівень, встановлений ліцензійними умовами;

17) централізоване водопостачання та водовідведення;

18) розроблення, випробування, виробництво, експлуатація ракет-носіїв, космічних апаратів та їх складових частин, наземного комплексу управління космічними апаратами та його складових частин;

19) культивування рослин, включених до таблиці І Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, використання речовин і прекурсорів, включених до зазначеного Переліку;

20) медична практика;

21) переробка донорської крові та її компонентів, виготовлення з них препаратів, крім діяльності банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини;

22) діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я України (діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини);

23) ветеринарна практика;

24) випуск та проведення лотерей;

25) надання послуг з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів, багажу повітряним, річковим, морським, автомобільним, залізничним транспортом;

26) заготівля, переробка, металургійна переробка металобрухту кольорових і чорних металів;

27) збирання, первинна обробка відходів і брухту дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення, напівдорогоцінного каміння;

28) надання послуг у виконання робіт протипожежного призначення;

29) надання послуг з охорони власності та громадян;

30) туператорська діяльність;

31) діяльність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів);

32) посередництво у працевлаштуванні на роботу за кордоном;

33) проведення робіт із землеустрою, землеоціночних робіт та земельних торгів;

34) діяльність, пов'язана з промисловим виловом риби, крім внутрішніх водойм (ставків) господарств;

35) діяльність митного брокера;

36) виробництво, експорт та імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць;

37) торгівля племінними (генетичними) ресурсами, проведення генетичної експертизи походження та анамалії тварин;

38) проведення фумігації (знезараження) об'єктів регулювання, визначених Законом України «Про карантин рослин», які переміщуються через державний кордон України та карантінні зони;

39) діяльність, пов'язана з виробництвом, торгівлею піротехнічними засобами;

40) діяльність, пов'язана з наданням послуг стрільбищами невійськового призначення та функціонуванням мисливських стендів;

41) розроблення, виготовлення, реалізація, ремонт, модернізація та утилізація озброєння, військової техніки, військової зброї і боеприпасів до неї;

42) виробництво теплової енергії, транспортування її магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії;

43) збирання та використання інформації, яка складає кредитну історію;

44) генетично-інженерна діяльність у замкненій системі;

45) торгівля рідким паливом з біомаси та біогазом»;

5) у статті 10:

у пункті 2 частини другої слова і цифру «згідно з статтею 9 цього Закону» замінити словами і цифрою «згідно з частиною третьою статті 9 цього Закону»;

частину четверту викласти в такій редакції: «До заяви про видачу ліцензії додається виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців»;

6) абзаці другий та шостий частини десятої статті 12 виключити;

7) в абзаці третьому частини третьої статті 13 слова і цифру «згідно з статтею 9 цього Закону» замінити словами і цифрою «згідно з частиною третьою статті 9 цього Закону»;

8) частини третю і четверту статті 15 виключити;

9) в абзаці четвертому частини першої та частині четвертій статті 16 слова і цифру «в статті 9 цього Закону» замінити словами і цифрою «в частині третій статті 9 цього Закону».

12. У Законі України «Про поштовий зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 6, ст. 39; 2010 р., № 34, ст. 482):

1) абзац п'ятий статті 7 виключити;

2) у статті 8:

абзац другий частини шостої виключити; у частині восьмій:

пункт 2 виключити;

у пункті 3 слова «ліцензійних умов» виключити; частину тринадцяту виключити;

3) у частині другій статті 17 слова «номер і строк дії ліцензії на надання послуг поштового зв'язку» виключити.

13. У Законі України «Про туризм» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 13, ст. 180):

1) в абзаці третьому частини другої статті 5 слова «і які в установленому порядку отримали ліцензію на турагентську діяльність» виключити;

2) у статті 17:

у частині першій слова «та турагентської» виключити;

у другому реченні частини другої слова «без отримання ліцензії на турагентську діяльність» виключити;

частину четверту викласти в такій редакції:

«Суб'єкт господарювання не має права у своїй назві використовувати слово «туроператор» без отримання ним ліцензії на здійснення туроператорської діяльності»;

у частині п'ятій слова «чи турагентську» виключити;

3) у пункті 3 частини четвертої статті 20 слова «наявність ліцензії на здійснення туристичної діяльності» замінити словами «наявність у туроператора ліцензії на здійснення туроператорської діяльності»;

4) у частині другій статті 37 слова «ліцензій на здійснення відповідної діяльності» замінити словами «ліцензії на здійснення туроператорської діяльності».

14. У статті 1 Закону України «Про запровадження мораторію на видачу ліцензій на провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 26, ст. 357) слова і цифри «пунктом 29 статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» замінити словами і цифрами «пунктом 24 частини третьої статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

15. У Законі України «Про організацію формування та обігу кредитних історій» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 32, ст. 421):

1) частину другу статті 15 викласти в такій редакції:

«2. У разі якщо Бюро передбачає здійснювати діяльність із збирання та використання інформації, яка складає кредитну історію, воно починає здійснення такої діяльності з моменту отримання відповідної ліцензії»;

2) у пункті 1 частини третьої статті 16 слова «з ведення кредитних історій» замінити словами «із збирання та використання інформації, яка складає кредитну історію».

16. У Законі України «Про автомобільний транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 32, ст. 273):

1) в абзацах п'ятому та шостому частини сьомої статті 6 слова «вантажів» замінити словами «небезпечних вантажів»;

2) у частині першій, абзацах першому, п'ятому, дев'ятому частини четвертої та частині шостій статті 9 слово «вантажів» замінити словами «небезпечних вантажів».

17. У Законі України «Про хімічні джерела струму» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 33, ст. 279; 2010 р., № 1, ст. 6, № 33, ст. 471):

1) в абзацах дев'ятому і десятому частини першої статті 2 слова «отримав ліцензії на здійснення заготівлі та утилізації відпрацьованих хімічних джерел струму і» виключити;

2) абзац четвертий частини першої статті 7 і статтю 8 виключити;

3) у частині першій статті 14 слова «та отримали ліцензію на здійснення діяльності з виробництва хімічних джерел струму згідно із законом» виключити;

4) частину другу статті 18 та частину третю статті 20 виключити;

5) в абзаці третьому частини першої статті 22 слова «ліцензування діяльності у сфері хімічних джерел струму» виключити.

18. Статтю 8 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 7, ст. 50) виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім пунктів 17 і 18 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2011 року, та абзацу тридцять дев'ятого підпункту 4 пункту 11 розділу I цього Закону (щодо ліцензування діяльності з випуску та проведення лотерей), який набирає чинності з дня скасування мораторію на видачу ліцензій на провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей.

2. Зупинити дію статті 27¹ Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 14, ст. 80; 2006р., № 22, ст. 184).

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити внесення змін чи скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
19 жовтня 2010 року,
№ 2608-VI.

У Євросоюзі бюджетна криза

Переговори в Брюсселі стосовно бюджету на 2011 рік зайшли в глухий кут. Проблемаю, що її не змогли подолати на спільному засіданні міністри фінансів країн-членів ЄС і представники Європарламенту, стала пропозиція Єврокомісії збільшити видатки на 6,2 відсотка.

Як повідомляє «Євроньюз», група країн на чолі з Великобританією вважає це «неетичним» у період, коли країни ЄС змушені в себе вдома скорочувати бюджетні витрати.

Контрпропозиція Великобританії, Нідерландів і Швеції — збільшити бюджетні видатки лише на 2,9 відсотка.

Тепер бюджет-2011 може бути прийнятий до кінця цього

року лише в тому разі, якщо на саміті ЄС у середині грудня лідерам країн співдружності вдасться знайти компроміс щодо питань видатків. Але якщо сторони не домовляться, Брюссель візьме за основу фінансову модель поточного року й щомісяця її коректуватиме.

А тим часом економіка ЄС знову почала зростати. Як повідомили в Представництві Євросоюзу в Україні, порівняно з третім кварталом 2009

року й третім кварталом нинішнього ВВП країн ЄС збільшився на 2,1 відсотка. Зокрема, як передає Євростат, відновлюють зростання балтійські економіки: в Естонії протягом року ВВП зріс на 4,7 відсотка, у Латвії — на 2,4, у Литві — на 0,3. Стабільні темпи відновлення демонструють Польща (3,5 відсотка) і Чехія (3). Падіння ВВП серед країн Євросоюзу триває тільки в Румунії (—2,3 відсотка) та Греції (—4,5).

ПЛАНЕТА

Індійські рятувальники намагаються відшукати живих під руїнами багатоквартирного будинку

У густонаселеному районі Делі в Індії обвалився багатоповерховий житловий будинок, у результаті чого загинуло щонайменше 60 осіб, близько 80 дістали поранень, повідомляє ВВС. За словами представників міської адміністрації, під завалами можуть залишатися ще близько 30 осіб. Рятувальним службам було важко дістатися до місця події, оскільки в цьому районі дуже вузькі вулиці.

Як заявив керівник делійської адміністрації Шейла Дікшит, масштаби цієї трагедії — безпрецедентні, останнім часом подібне в Делі не траплялося. Також вона зазначила, що про причини інциденту поки що судити зарано.

На думку міністра фінансів адміністрації Делі, фундамент будівлі, можливо, було розмито у результаті повеней, від яких місто постраждало цього року. Обвалений будинок знаходився неподалік річки Ямуна, що неодноразово виходила з берегів.

Місцеві жителі намагалися самостійно розбирати уламки споруди. Будинок був дуже старий, і в ньому жилидебільшого тимчасові робітники.

Обвалення будинків в Індії трапляються досить часто. Причиною цього вважають низьку якість будівництва й політику недбалих забудовників, які зводять будівлі набагато вищі, ніж описано в проекті.

Пожежа у Шанхаї

Не менш страшна трагедія сталася у Шанхаї. У результаті пожежі в житловому будинку загинуло 53 особи, близько 90 дістали поранень. За даними поліції, полум'я спалахнуло через порушення при проведенні зварювальних робіт.

В 28-поверховому житловому будинку, де мешкають переважно вчителі, що вийшли на пенсію, вогонь швидко поширився. У поліції вважають, що це свідчить про погану якість будматеріалів. У гасінні пожежі брало участь 25 пожежних розрахунків і 3 гелікоптери.

Поліція вже заарештувала чотирьох осіб, які можуть бути причетні до трагедії. За даними слідства, в будинку тривали ремонтні роботи з відновлення фасаду. При проведенні зварювальних робіт було порушено правила безпеки. До того ж працівники не мали ліцензії на виконання даного виду робіт.

Перерахували борг Греції

У Греції виявилось набагато більше боргів. Управління статистики Євросоюзу повідомило, що дефіцит бюджету країни торік становив 15 з половиною відсотка ВВП — це на два відсотки більше, ніж вказували раніше.

Про це стало відомо напередодні візиту в Афіни інспекторів Євросоюзу й Міжнародного валютного фонду. Раніше ці дві структури надали Греції допомогу в обмін на обіцянку різко скоротити державні витрати. Але тепер у Брюсселі мають сумніви, що грецький уряд зможе виконати зобов'язання. Плани скоротити держвитрати вже викликали хвилю протестів у цій країні. Та все-таки уряд не втратив довіри населення. Соціалісти знову перемогли на місцевих виборах, які відбулися цієї неділі.

Житель Бреста Микола Полторака зібрав колекцію клоунів — більше 130 експонатів розташовано у коридорі його квартири.

Фото БЕЛТА/Укрінформ.

ФОТОФАКТ

Талісман чемпіонату — футболісти-близнюки

Вчора у Варшаві відбулася презентація талісманів чемпіонату Євро-2012. Несподіванкою стало те, що усі очікували одного талісмана, а він виявився «парним» — це двоє футболістів-близнюків,

котрі кольорами своїх костюмів символізують Польщу і Україну.

Презентація відбулася у вигляді мультфільму, знятого «Wagner Bros.». Ідеєю фільму є наступність чемпіонатів: футбольний м'яч вибивають з вершини гори Трікс та Флікс — талісмани Євро-2008 (Австрія і Швейцарія), він падає на прикордонні Польщі і України, перетворюючись на зернину, з якої виростає дерево, що має символічні плоди — м'ячі із логотипом Євро-2012. З листя під деревом, немов фенікси, постають два близнюки у формах кольору українсько-польського державних прапорів.

Тепер футбольні вболівальники з усього світу обиратимуть імена для українсько-польських близнят-футболістів, яких пропонується три пари: Славко і Славек, Семко і Стрімко, Клемек і Ладко. Голосування розпочалося з моменту завершення презентації у Варшаві і триватиме до 3 грудня. Імена талісманів будуть оголошені 4 грудня. Українські громадяни зможуть «познайомитись» із ними у Львові (20—21 листопада), Донецьку (23—24 листопада), Харкові (27—27 листопада) та Києві (28—29 листопада).

Вл. інф.

Правду про причини Смоленської трагедії опозиціонери продовжують шукати у Вашингтоні

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

У США перебувають із візитом представники польської опозиції — партії Право і Справедливість (ПіС). А саме — Анна Фотига (колишній міністр закордонних справ) та Антоні Мацєревіч — керівник парламентської групи з розслідування причин смоленської катастрофи 10 квітня 2010 року.

Як уже писав «Голос України», вони передадуть лист лідера Права і Справедливості Ярослава Качинського американським опозиціонерам з Республіканської партії. У ньому брат загиблого президента наполягає на необхідності створити незалежну міжнародну комісію для вивчення причин катастрофи. Тобто залучити американських експертів до розслідування.

Про це депутати польського Сейму розмовлятимуть із впливовим конгресменом республіканцем Петером Кінгом. Ще у червні він представив Конгресу проект резолюції щодо проведення міжнародного слідства, який досі чекає на голосу-

вання Палати Представників. У ньому, зокрема, вказувалося, що російські звинувачують польських пілотів, а поляки — російських контролерів аеропорту «Северний», які із запізненням передавали інструкції борту Ту-154М.

Представники багатьох політичних сил Польщі — від правлячої Громадянської платформи до опозиційного Союзу демократичних лівих сил — вважають цей візит «курйозним». При цьому представники влади нагадують, що звернення офіційної Варшави до Білого дому із проханням надати фотоматеріали та дані прослуховування супутників, які б могли допомогти у з'ясуванні причин катастрофи, залишилися без відповіді, тому що «таємниць розвідки не оприлюднюють». На думку польських експертів з міжнародних питань, візит не дасть жодних результатів, оскільки для вирішення порушуваних емісарами ПіС питань їм слід було б зустрічатися з представниками не опозиції, а влади. Частина ж польських політологів вважає цей візит черговим піар-кроком партії Ярослава Качинського на завершальному етапі передвиборної кампанії до органів місцевого самоврядування.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Варшава.

ФОТОФАКТ

У Чжухаї відкривається VIII Китайський міжнародний авіаційно-космічний салон.

Фото Ольги ТАНАСІЙЧУК (Укрінформ).

В епідемії звинувачують солдатів з контингенту ООН

Жителі міста Кап-Аїтьєн на Гаїті вийшли на вулиці, жадаючи від уряду дієвих заходів у боротьбі з холерою. Приводом для виступів стали чутки, що в поширенні холери винні непальські солдати з контингенту ООН.

Адже в жовтні в Непалі було зафіксовано спалахи хвороби. У свою чергу керівництво ООН заявило, що причетність непальських «блакитних касок» до початку епідемії не доведено. Однак заворушення дестабілюють становище в країні напередодні намічених на 28 листопада загальних виборів.

Ситуацію ускладнюють погані санітарні умови життя населення після руйнівного землетрусу в січні й використання неякісної води. Від холери на Гаїті вже загинуло більш як 900 осіб, повідомляє «Євроньюс». Госпіталізовано понад 15 тисяч. За прогнозами ВТЗ, епідемія загалом може торкнутися близько 200 тисяч жителів Гаїті.

На офіційному обліку в Запорізькому міському центрі зайнятості перебуває 6,7 тисячі безробітних, *повідомляє наш власкор Леонід Сосницький.* У січні цього року їх було близько дев'яти тисяч

Міжнародний валютний фонд (МВФ) наполягає на мінімізації бюджетних витрат на рекапіталізацію банківського сектору. Про це заявив постійний представник МВФ в Україні Макс Альєр на п'ятій щорічній банківській конференції Адама Сміта у Києві, *повідомляє «Обозреватель».*

СПОРТ

Експерименти закінчуються...

Футбол. Сьогодні в Женеві відбудеться контрольний матч національних збірних Швейцарії та України. Наша команда з понеділка готувалася в Києві. Того дня відбулася традиційна прес-конференція **Юрія КАЛИТВИНЦЕВА.**

— Пригадується, як перед матчем із поляками велася розмови про можливий прихід в команду на посаду тренера шведа Свена-Горана Ерікссона. Нині спливла на поверхню постать італійця Марчелло Ліппі. Як реагуєте на останню інформацію?

— Я вже призвичаївся до подібних інформацій. Можете не сумніватися, що, почувши про Ліппі, я не влаштував істерики. Це вже традиція якась, перед кожним новим збором команди вимальовується якийсь новий кандидат. Знаєте, якби не виникла чергова кандидатура, то подумав би — щось воно не те. А так усе йде нормально.

— Чи всі прибули на збір?

— Ми останньої міті вирішили не викликати Віталія Федоріва з пермського «Амкара». Він не грав у двох останніх іграх свого клубу. Але ми на нього розраховуємо в майбутньому. Решта прибули вчасно.

— Чому відсутній Воронін?

— У нас розширений список, але не хотілося, щоб досвідчені люди сиділи на ослоні. Ми підбирали конкретних людей під ту схему, котру застосуємо в матчі зі Швейцарією. А Воронін нам ще знадобиться.

— Чи стане зустріч зі Швейцарією для когось із гравців останнім шансом?

— Ні. Хоча ми відсотків на сімдесят уже визначилися з кісткою колективу. Ми провели показовий спаринг із Бразилією — багато хто не витримає. А 2012 року слабких суперників не матимемо. Якщо ми боїмося сильних суперників, тоді чи треба взагалі брати участь у Євро? Наступного року стабілізуватимемо склад і проведемо десь сімнадцять контрольних поєдинків.

— А психологія гравців «Динамо» вас не тривожить?

— Я не поділяю гравців по клубах і ні з ким поки що не спілкувався. Але час іще буде. Завтра в нас лише передігрова розминка. Залишається тільки розмовляти. Звичайно, нас цікавить психологічний стан динамівців, але тут не дитячий садок — вони самі все розуміють.

— Що з Диканем?

— Психологічний вантаж виявився занадто важкий для нього, і ми дали йому перепочинок. У нього й дружина незабаром повинна народити. Він здорово зіграв у чемпіонаті Росії проти «Крильєв Советов». Тож нехай так і продовжує. Ми на нього розраховуємо, але П'ятов набагато досвідченіший.

— Чи дасте шанс Худжамову?

— Ні, гратиме П'ятов. Рустама викликали, хоча йому бракує ігрової практики. Але він нам може стати в пригоді. Худжамов упевнено зіграв на Кубок. Йому корисно зануритися в атмосферу збірної. Може, після цього він матиме більше практики в клубі.

— Чи помітно змінилася гра збірної Швейцарії з приходом до неї німця Оттмара Гітцфельда?

— Стиль не змінився. Ця команда полюбляє діяти на контратаках. Вона зіграна, швидкісна, досвідчена. Але ми маємо що протиставити. Важливо, щоб у день поєдинку всі були здорові й показали те, що ми запланували. Хоча німецький тренер швейцарців — досвідчений лис, але і ми не мишки.

— Як керівництво ФФУ ставиться до того, що цей рік для збірної — пора експериментів?

— Поки що мій підхід розділяють. Безперечно, що до збірної підвищена увага. Та виграти всі товариські ігри неможливо. Керівництво ставиться до цього з розумінням, але результат для багатьох важливіший, аніж м'яч у воротах. Це я відчув під час матчу з Канадою, коли по трибунах пішла «хвиля». 17 листопада експерименти закінчуються.

В. Б.

Математична Мекка

ОСТРІВЦІ ЗАБУТОЇ ІСТОРІЇ

У Журавці за городами серед поля стоїть самотньо гранітна стела. Вона дбайливо доглянута, має красиву металеву огорожу. Це, як пояснили мені, місце поховання відомих уродженців села професорів, батька і сина — Феодосія Яковича Вороного (1837 — березень 1910) та Георгія Феодосійовича Вороного (28 квітня 1868 — 20 листопада 1908).

Чому ж їхні могили опинилися віддалік села?

Як з'ясувалося, батька і сина рідня поховала у сімейному склепі серед кладовища. Але з часом струхли дерев'яні хрести. Дощі розривляли могилки. За колективізації поглинулися над склепом. Тож згодом лише по його залишку вдалося встановити місце поховання відомих журавців. На жаль, про них ще мало знають в Україні.

Тим часом син професора словесності Ніжинського ліцею, директора Прилуцької гімназії Феодосія Вороного Георгій має світову славу як математик. Він отримав освіту у Санкт-Петербурзькому університеті. У 1894 році обраний професором Варшавського університету. У 29 років молодий науковець захистив дисертацію «Про одне узагальнення алгоритму безперервних дробів». Писати наукові праці він продовжував і далі. На жаль, у 1908 році, у розквіті сил, Георгій Феодосійович помирає. Його роботи, рукописи, однак, не пішли у небуття. Інститут математики АН України у 1952—1953 роках опублікував повне зібрання наукових праць Георгія Вороного у трьох томах.

Цікаво, що формули, визначення талановитого журавця особливо стали актуальними у часи комп'ютеризації, Інтернету. Вони застосовуються у молекулярній біології, радіаційній фізиці, космології, комп'ютерній графіці. У науковій

практиці використовуються такі терміни: «клітина Вороного», «мозаїка Вороного», «розбиття Вороного», «діаграма Вороного». «Близько двадцяти років тому діаграми Вороного було введено у теоретичну комп'ютерну науку, — писали у 1998 році австрійські математики О. Айхгольцер та Ф. Ауренгаммера. — З того часу діаграми Вороного стали вживати повсюдно у проектах, пов'язаних із геометричними алгоритмами, так що дехто датує народження обчислювальної геометрії саме з цього моменту».

У Журавці у цьому році реєстрований благодійний фонд імені Георгія Вороного. Його засновники, члени вирішили відродити пам'ять про відомого вченого, родину науковця.

Голова наглядової ради фонду — радник голови Чернігівської облдержадміністрації Микола Моторко, який народився у Журавці, має амбітні плани:

— Хочемо відкрити туристичний маршрут до села для студентів, школярів, науковців. За кошти депутата Анатолія Заліського вже відремонтовано у школі кімнату, в якій незабаром облаштуємо музей-кабінет Вороного. Тут незабаром проходитимуть шкільні олімпіади, наукові, освітні заходи. До речі, у 2013 році у Журавку вшанувати Георгія Вороного приїдуть на міжнародну конференцію науковці з 26 держав. Постараємося до неї відкрити пам'ятник — композицію про математика світового рівня.

Не знаю, але засуджую

ПАРАДОКС

Міністерство освіти та науки відкликала гриф «навчальний посібник для вищих навчальних закладів» з «Історії українського права» (керівник авторського колективу — декан юридичного факультету КНУ ім. Тараса Шевченка Іван Гриценко). Освіченому не тільки в історичних науках та українській граматиці, а й, як з'ясувалося, в галузі права Дмитрові Табачнику здалося, що в посібнику містяться «несусвітні речі», котрі «викликають острах у будь-якої нормальної людини». Свою оторопілість «несусвітством» провідних українських правознавців головний у країні всезнайко виклав у телеєфірі «Інтеру», чим переконав у своїй нормальності численну аудиторію.

Що ж обурило пана міністра в підручнику? «Там пишеться про те, що росіяни й українці відрізняються в розумовому, етнічному та генетичному сенсах... Там також ідеться про те, що в Росії ніколи не було права і багато чого іншого, — вказав він на найбільші вади авторів і з гіркотою підсумував: я можу тільки шкодувати, що в моєму рідному київському університеті пишуть такі абсолютні несуттєві з точки зору європейських поглядів, не української правової науки, речі»...

Очевидно, сам «європеєць» Табачник глибоко переконаний, що «рідний» університет не тямиться від щастя бути альма-матер такому визначному просвітителю відсталості української нації, як він, і з величезною гордістю демонструє

на фірмових скрижалях ім'я свого видатного випускника. Заради цього професорсько-викладацькі колективи всіх факультетів готові, відмовившись від власної думки, підносити чай московським творцям спільних російсько-українських книжок з історії, права, філософії, математики і біології — усього, на що вкаже перст міністра. Але якби наш доктор історичних наук почитав праці простого російського історика Ключевського або дістав з архівів підручник міністерства освіти Російської імперії «Отечественное» (1884 року видання) чи поцікавився б працями багатьох московських науковців, він би посилив своє власне «несусвітство» ще більшим острахом. Там скрізь ідеться про те, що

Голова правління благодійного фонду імені Георгія Вороного Ольга Оберемко на могилі Вороних.

У селі залишилося чимало місць, пов'язаних з родиною Вороних. Голова правління фонду Ольга Оберемко показала мені мальовниче місце, де на пагорбі стояла садиба-дача Георгія Вороного.

— За радянських часів у цьому помешканні була початкова школа, — каже вона. — А на початку 1990 років за рішенням сходу села руїни її розібрали. Але внизу пагорба залишилася ставок-купальня, острів Вороних.

Зберігся і великий дуб, посаджений 7 травня 1900 року відомим журавцем на честь народження дочки Марії. Поблизу нього члени фонду планують встановити меморіальну дошку, відтворити одне з приміщень колишньої споруди.

На другому кінці села — залишки Журавського м'ятного заводу, заснованого родиною Вороних у 1885 році. Він переробляв лікарські рослини. Є й на Заріччі, в урочищі «Низ», і місце першої пізньопалеолітичної стоянки людей. Її у 1927 році виявив племінник Г. Вороного — геолог Андрій Михайлович Вороний.

...Приємно, що завдяки ен-

тузіастам Журавка дедалі більше привертає до себе увагу. І буде справді добре, якщо сюди, у математичну Мекку, поїдуть туристи ознайомитися з її пам'ятками.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Варвинський район Чернігівської області.

Дослівно:

Учень відомого математика Борис Делоне свого часу зазначав: «Праці Георгія Вороного відрізняються своєю глибиною і довершеністю викладу. У Вороного всього шість великих і шість малих праць. Кожна з великих праць — або капітальна в даному обсягу, або відкриває велику ділянку досліджень; навіть кожна мала праця Вороного незвичайно оригінальна і часом по-новому спрямовує дослідження».

Глибина і важливість його досліджень залишили глибокий слід у сучасній теорії чисел. Поряд із Мінковським Вороний є творцем геометрії чисел. Роботу Георгія Вороного 1903 року про число точок під гіперболою треба вважати віхою, з якої починається сучасна аналітична теорія чисел».

Операція «небезпечний вантаж»

Під такою умовною назвою столична Державтоінспекція з 3 листопада по 2 грудня 2010 року проводить комплекс профілактичних заходів.

Основна мета — попередження аварійності на вантажному автотранспорті, посилення роботи щодо зміцнення транспортної дисципліни водіїв. Під час операції наряди патрулюватимуть біля під'їзних доріг до підприємств, які виготовляють небезпечну продукцію. Нині перевіряється технічний стан, обладнання та комплектація транспортних засобів, які перевозять небезпечні вантажі, порядок оформлення та термін дії дозвільних документів. Також будуть організовуватися зустрічі з керівниками підприємств, установ та організацій, що займаються виробництвом або реалізацією речовин, на яких буде доведено вимоги статті 7 «Права та обов'язки відправника у сфері небезпечних речовин» Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» у частині зобов'язання надання необхідних документів з достовірною інформацією про вантаж та здійснення страхування відповідальності на випадок настання негативних наслідків під час його перевезення.

ВДАІ Печерського району м. Києва.

Скрізь ідеться про різницю двох етносів у генетиці, менталітеті, мові, культурі, побуті ...

Блеф Чорного, або Знову «за рибу — гроші»

Суть проблеми

Хочу почати з головного — з суті проблеми, що має, як на сьогодні, уже досить далеку історію, до слова, історію ганебну і неправдиву, побудовану на фальші, брудних посяганнях на кооперативну власність, на спробах дискредитації споживчої кооперації перед багатотисячним загоном пайовиків, населенням України, органами державної влади.

У серпні 2006 року до Укоопспілки від Всеукраїнської громадської організації «Національний комітет по боротьбі з корупцією» за підписом її керівника Чорного В. В. надійшов лист від 16.08.2006 р. за № 270, до якого додавалася заява громадянки Надії Іванівни Л., від 4 вересня 2006 року, в якій зокрема зазначено:

«Я, Л. Н. І., пайовик споживчого товариства впродовж тривалого періоду. Звертаюся до Вас із надією щодо захисту моїх прав та інших громадян...

До цих пір керівництвом Укоопспілки мені не видано сертифікат на право власності моєї частини в майні.

Упродовж тривалого періоду мене не було повідомлено про місце і час зборів споживчої кооперації...

Я надаю Комітету довіреність щодо представлення та захисту моїх інтересів у державних органах влади та управління, в правоохоронних та судових органах».

На офіційному сайті цієї організації зазначено, що Надія Іванівна Л. є заступником В. В. Чорного.

Правління Золотоніського споживчого товариства Черкаської області повідомило Укоопспілку, що Надія Іванівна Л. вступила в члени споживчого товариства у 2-му кварталі 1991 року, внесла 10 радянських карбованців паю. Всеукраїнську перереєстрацію членів споживчих товариств на 1 січня 2000 року Л. не пройшла.

Постає ряд запитань щодо заяви Надії Л.

Про яку частку в майні йдеться? Якщо про десять радянських карбованців, які ця пані внесла до каси споживчого товариства 20 років тому, то це питання до правління Золотоніського споживчого товариства, де її внесок досі обліковується в бухгалтерському обліку, але тоді до чого тут керівництво Укоопспілки?

І взагалі, про яку надію «щодо захисту моїх прав» йдеться в цій заяві, та ще й з наданням довіреності Комітету «щодо представлення та захисту моїх інтересів у державних органах влади та управління, в правоохоронних та судових органах», якщо свої десять карбованців пані Надія може одержати в будь-який час у Золотоніському споживчому товаристві.

З цього 2006 року була розпочата широкомасштабна, брудна інформаційна кампанія, яка триває й нині, і має на меті дискредитацію споживчої кооперації України, насамперед проти її організаційно-координаційного центру — Укоопспілки.

Наступним кроком Чорного В. В. стала спроба нав'язати суспільству, органам державної влади, місцевого самоврядування безглуздий міф про можливість 12 млн. громадян України, які обліковувалися на 1 січня 1991 року у складі членів споживчих товариств, одержати від Укоопспілки по 20 тисяч гривень. Загальна сума таких вимог могла становити 248 млрд. гривень.

Як офіційний документ Чорний В. В. розповсюдив зразки заяв громадян такого змісту:

«Голові Всеукраїнської громадської організації «Національний комітет по боротьбі з корупцією», голові політичної партії «Народна партія «Нова Україна» Чорному В. В.

Я жодного разу не отримав(ла) повідомлення про час і місце проведення зборів споживчого товариства, а також мені ні разу не повідомляли про вибір уповноважених осіб у спілці або їх керівництва, тому я ні разу не приймав(ла) участі у вирішенні питань...

... Я як член Комітету довіряю вам представляти мої інтереси і захищати мої права в органах

державної влади, правоохоронних і судових органах».

Із 12 млн. 305 тисяч членів споживчих товариств, які значилися на обліку в споживчих товариствах на 1 січня 1991 року, на заяви Чорного В. В. про можливість отримати по 20 тисяч гривень повелось 4 тисячі 134 громадяни України, які подали заяви за розповсюдженням зразком, хоча під час перевірок окремі громадяни заявили, що згаданих заяв вони не подавали, а деяких авторів заяв знайти взагалі неможливо.

Хочу підкреслити, що такі та подібні дії були і є неправомірним втручанням у господарсько-фінансову діяльність організацій і підприємств споживчої кооперації України так званих громадських борців з корупцією, а по суті, рейдерів, за нашими оцінками, які ставлять за мету заволодіти колективною власністю споживчої кооперації України. Це, як кажуть у народі, стара пісня на новий лад, або чергова спроба зруйнувати українську споживчу кооперацію, яка за будь-яких економічних формацій уже протягом 140 років діяльності довела свою життєздатність та необхідність у вирішенні соціальних проблем суспільства.

Звичайно, на цій тезі про наміри Чорного В. В. можна було б поставити крапку в цьому матеріалі. Однак, враховуючи, що з подачі Чорного В. В. сьогодні всі споживчі товариства та їхні спілки вчергове перевіряють працівники правоохоронних органів, ще раз оприлюднимо позицію правління Укоопспілки з цього питання.

Про кооперативну ідею, недавнє минуле та статистичні дані

Споживча кооперація зародилася у світі як протипага засиллю приватного капіталу. Головна мета приватних торгівців, як відомо, отримання максимального прибутку від продажу товарів і надання послуг, який повністю ними привласнюється.

Дохід організацій споживчої кооперації, навпаки, використовується на платежі до державного бюджету, розвиток власної інфраструктури для задоволення потреб членів споживчих товариств та здійснення кооперативних виплат, виплат на паї за рахунок частини доходу, визначеної ними безпосередньо на загальних зборах. Ця кооперативна ідея прозора і зрозуміла простим людям. Так було за радянських часів, так є і в незалежній Україні.

При цьому особливо слід наголосити, що члени споживчих товариств за радянської доби мали пільги у першочерговому придбанні дефіцитних на той час товарів. Саме можливість придбання дефіцитних товарів була привабливим мотивом для членства громадян у споживчому товаристві.

Старше покоління громадян України добре пам'ятає, що за часів СРСР, аби придбати в магазині споживчої кооперації дефіцитний товар, як тоді казали, треба було «дати на пай». Громадяни, які сплатили такий пай, зараховувалися до списків членів споживчого товариства, незалежно від того, чи сплачені ними обов'язкові пайові внески у повному розмірі, чи ні, а також без врахування їх місця роботи і проживання. Можна було, наприклад, приїхати з острова Сахалін у відпустку в Україну, «дати на пай» для придбання дефіцитного товару і таким чином бути включеним до складу членів споживчого товариства. У такий спосіб виконувались існуючі на той час плани паєнакопичення та кооперування населення.

Для повнішого дослідження порушеного питання порівняємо кількість членів споживчих товариств за два останні десятиліття перед розпадом СРСР.

(тис. осіб)		
1971	1981	1991
16701	14278	12305

Як бачимо, чисельність членів споживчих товариств за цей період скорочена на 4 млн. 396 тис. осіб.

Для прикладу візьмемо ще дані й по Російській Федерації. У 1991 році чисельність членів споживчих товариств у Росії становила 22490,4 тис. осіб, а на 1 січня 2010 року — лише 3776,9 тис. осіб, тобто скоротилася на 18,7 млн. осіб.

Проаналізуємо дані про чисельність членів споживчих товариств в Україні за останні 15 років і встановимо можливі чинники, які сприяли їх скороченню.

Як загальновідомо, сферою діяльності споживчої кооперації України була, є і буде організація торгівлі, харчування, заготівель, виробництва і надання послуг у сільських населених пунктах. На 1 січня 1991 року кількість сільських мешканців була 16,8 млн. осіб, або 32% до всього населення України, а кількість членів споживчих товариств — 12,3 млн. осіб, або 73,2% до загальної чисельності сільських жителів. За переписом населення в 1989 році, кількість жителів до 19 років включно — 28,4 млн. осіб, у т. ч. сільських (за питомою вагою 32%) — 9,1 млн. осіб.

Якщо загальну кількість сільського населення (16,8 млн. осіб) зменшити на 9,1 млн. дітей і молоді до 19 років, то залишається 7,7 млн. осіб. Отже, чисельність членів споживчих товариств на 1 січня 1991 року була більшою, ніж проживало людей на селі, які могли бути членами споживчих товариств, на 5,2 млн. осіб. Можна зауважити, що членами споживчих товариств були ще і жителі районних центрів. Звичайно, так, але здебільшого це були працівники споживчої кооперації та інші жителі, кількість яких суттєво не впливає на загальну кількість членів споживчих товариств.

У статистичному довіднику «Українська РСР у цифрах» у 1990 році зазначено, що кількість колгоспників, які зайняті в громадському господарстві колгоспів, — 3481 тис. осіб, споживчій кооперації — 787 тис. осіб, особистому підсобному сільському господарстві — 500 тис. осіб, а всього 4708 тис. осіб. З огляду на те, що середнє демографічне навантаження на 1000 осіб працездатного віку непрацездатними особами у сільській місцевості 50%, то кількість пенсіонерів становить 2354 тис. осіб. Отже, загальна кількість селян, які могли бути членами споживчих товариств, — 7 млн. осіб, а не 12,3 мільйона.

Основна причина добровільного виходу громадян із членів споживчих товариств — економічна. З переходом економіки України на ринкові форми господарювання зникли проблеми дефіциту товарів, відповідно громадяни втратили мотивацію до перебування в членах споживчого товариства.

З прийняттям Верховною Радою України Закону «Про кооперацію» ситуація з економічною зацікавленістю громадян щодо перебування в членах споживчого товариства може змінитися кардинально, оскільки стаття 24 Закону України «Про кооперацію» передбачає, що «Кооперативи мають право реалізовувати товари... за цінами...», що встановлюються самостійно на договірних засадах, окремо для членів кооперативу та інших осіб».

Якщо говорити простіше, то споживчі товариства сьогодні мають право продавати товари своїм членам за ціною їх фактичної собівартості.

На виконання ст. 24 Закону Укоопспілка розробила механізм реалізації цієї законодавчої норми, а також створила програмний продукт з автоматизованого ведення обліку продажу товарів членам споживчого товариства.

Згідно з цим механізмом ціна фактичної собівартості товарів визначається як різниця між торговельною надбавкою та витратами обігу, що припадають на товари, реалізовані членам споживчого товариства.

Для запровадження механізму в життя необхідно внести відповідні зміни до законодавства України, як це і передбаче-

но у статті 41 Закону України «Про кооперацію». Відповідні пропозиції правління Укоопспілки направило суб'єктам законодавчої ініціативи.

Слід зазначити, що персоналіфікація продажу товарів членам споживчих товариств за ціною фактичної собівартості сприятиме:

- зростанню надходжень до Державного бюджету України;
- подоланню тіньового товарообороту;
- зниженню цін на товари;
- підвищенню життєвого рівня членів споживчих товариств;
- економічному і соціальному розвитку сільських територій тощо.

Про кооперативне законодавство

Права членів споживчих товариств, у тому числі й майнові, визначені законами України «Про споживчу кооперацію», «Про кооперацію» та статутами споживчих товариств. Вищим органом управління споживчого товариства є загальні збори його членів, які приймають статут, визначають розміри вступного й обов'язкового пайового внеску, обирають керівні та контрольні органи товариства, а також вирішують інші питання, пов'язані з його діяльністю.

Отже, навіть для дилетанта зрозуміло, що питання членства громадян у споживчому товаристві, майнових відносин — це виключна компетенція загальних зборів членів споживчого товариства або уповноважених ними органів, а не Укоопспілки, як усім і вся нав'язує свою хибну думку Чорний В. В.

Основним документом, що регулює діяльність споживчого товариства, є статут. У ньому визначаються порядок вступу до товариства, виходу з нього, права та обов'язки членів товариства, його органи управління, контролю, їх компетенція, порядок утворення майна товариства і розподілу прибутку, умови реорганізації і ліквідації товариства та інші положення, що не суперечать законодавчим актам України.

Про колективну власність та поновлення громадян у членстві споживчого товариства

З метою відродження реального власника, посилення його участі в діяльності споживчого товариства, подальшого зміцнення демократичних засад споживчої кооперації, розвитку нових форм спільного господарювання на принципах добровільності і взаємодопомоги, підвищення ефективності діяльності споживчих товариств, споживспілок, їх підприємств (об'єднань), інших господарюючих суб'єктів та забезпечення на цій основі захисту соціальних і економічних інтересів членів споживчих товариств за рішенням вищого органу управління споживчої кооперації України, відповідно до указу Президента України «Про заходи щодо розвитку кооперативного руху та посилення його ролі в реформуванні економіки України на ринкових засадах» у споживчих товариствах, споживспілках реалізується Програма завершення розмежування і закріплення власності в споживчій кооперації України (Укоопспілки). З цією метою проведено Всеукраїнську перереєстрацію членів споживчих товариств на 1 січня 2000 року.

Загальними зборами (зборами уповноважених) членів споживчого товариства визначено перелік будівель і споруд, які зараховано до неподільного громадського майна для використання на загальні потреби як сьогоднішніх, так і майбутніх поколінь членів споживчих товариств.

Кожному члену споживчого товариства, який пройшов Всеукраїнську перереєстрацію на 1 січня 2000 року, рішенням загальних зборів (зборів уповноважених) членів споживчого то-

вариства визначено розмір права на пай (частку) в майні споживчого товариства і підприємства споживспілки. Право на пай (частку) реалізується шляхом нарахування членам споживчого товариства виплат на паї від чистого доходу споживчого товариства, підприємства споживспілки.

Під час проведення Всеукраїнської перереєстрації всім громадянам України, без будь-якого винятку, була надана можливість у разі відсутності в книгах обліку даних про їх членство в споживчому товаристві подати правлінню споживчого товариства заяву про поновлення в членстві. Підставою для прийняття рішення про поновлення в членстві визначена наявність у громадянина членської книжки, а за її відсутності — даних архівних документів. При цьому обов'язковою умовою поновлення в членстві є сплата обов'язкового пайового внеску, і цей механізм діє постійно.

Післямова

Чорний В. В. за безглуздими, надуманими мотивами вимагає скасувати державну реєстрацію споживчих товариств, споживспілок, вилучити їх печатки, порушити кримінальні справи проти їх керівників, зокрема за те, що, на його думку:

1. «У пункті 13 Програми завершення розмежування і закріплення власності у споживчій кооперації зазначено, що пайовик, який протягом установленого терміну не сплатить пайові внески... виключається зі споживчого товариства... це стало підставою для виключення зі споживчої кооперації близько 11 мільйонів громадян України (пайовиків), а потім списки і документи, які підтверджують, що ці громадяни є пайовиками, було знищено, і знищено централізовано»...

Брехня все це, Вадиме Володимировичу! Нічого подібного в п. 13 розділу IV Програми немає. Цей пункт, як і вся Програма, не передбачає виключення громадян з членів споживчого товариства.

2. «Засновником Центральної спілки споживчих товариств (Укоопспілки) є фізична особа»...

Знову брехня! Законодавство України не передбачає правову норму, щоб засновниками спілки споживчих товариств були фізичні особи.

3. «У разі виходу споживчих спілок зі складу Укоопспілки єдиним власником майна залишається голова Укоопспілки... (можливо, він поділитися або вже поділився цим майном з Державними реєстраторами або підконтрольними їм особами)».

Вадиме Володимировичу, невже Ви справді не розумієте, яку ахінею несете?

Правові, організаційні, економічні та соціальні основи функціонування Укоопспілки визначені законодавством України і відповідно Статутом Укоопспілки, де передбачено норми, що володіння, користування і розпорядження майном Укоопспілки здійснює її вищий орган управління або уповноважений ним орган, а не голова правління Укоопспілки.

Перелік надуманих фактів на кшталт «на нашу думку» і «можливо» та відвертій брехні, некомпетентності Чорного В. В. можна продовжувати до безкінечності, та Бог йому суддя, оскільки українські суди для Чорного В. В. уже не указ.

Так, рішенням Господарського суду м. Києва інформація, яка була поширена громадською організацією, яку очолює Чорний В. В. щодо діяльності споживчої кооперації, визнана недостовірною. Суд зобов'язав її спростувати.

Однак Чорний В. В., як голова ВГО «Національний комітет по боротьбі з корупцією», всупереч рішенням суду, продовжує скерувати органам державної влади вимоги перевіряти діяльність суб'єктів споживчої кооперації України за надуманими ним мотивами.

Андрій ВОЛОШИН,
заступник голови
правління Укоопспілки.

У НОМЕР

► [ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ](#)

Продукти на ринках дешевшають, коли є конкуренція

Ціни на тернопільських ринках перестали зростати, а на деякі продукти навіть почали спадати. Причина — серйозна конкуренція з боку сільськогосподарських ярмарків, які регулярно організовуються в обласному центрі. До речі, черговий відбувся у суботу, 13 листопада. Продукти на них коштують в середньому на 15—20 відсотків дешевше, тож перекупники, а в основному вони сьогодні правлять бал на ринках, змушені й собі скидати ціни.

Скажімо, м'ясо подешевшало порівняно з літніми місяцями в середньому на 5—10 гривень, особливо свинина. Кілограм м'яса можна придбати за 35—38 гривень, сала — 9—15. Картопля порівняно з вереснем-жовтнем стала дешевшою на 1—2 гривні, і тепер кілограм можна купити за 3 гривні. Щоправда, за останній тиждень подорожчала капуста, що пояснюється неврожаєм. Стабілізувалися ціни на молочні продукти. Продавці пояснюють це зменшенням попиту. Дорогі сметану, сир не кожен може собі дозволити. Ціна кілограма гречки — 12 гривень, цукру — 8. На ярмарках ці продукти можна купити на 3—4 гривні дешевше. Фахівці та продавці прогнозують, що такі ціни протримаються до середини грудня, а напередодні новорічно-різдвяних свят традиційно почнуть зростати.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
► [ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ](#)

Регіон поліпшив показники у рейтингу соціально-економічного розвитку

Держкомстатистики оприлюднив дані соціально-економічного розвитку регіонів за три квартали. Згідно з цими даними, Закарпаття в останньому кварталі порівняно з першим півріччям перемістилося з дев'ятого на сьоме місце. Прогрес намітився, зокрема, у розвитку реального сектору економіки, прирості промислової продукції, кількості прибуткових малих підприємств, рівні оплати за спожиту електроенергію та у темпах приросту населення. Але ж це «середньозважені» статистичні дані, які зовсім не враховують реальне життя окремої старої безпомічної людини, молодого безробітного чи інваліда...

Василь НИТКА.
► [КИШИНІВ](#)

Молдова подасть заявку на вступ до ЄС

Молдова в 2011 році подасть заявку на вступ до Євросоюзу. Про це, як повідомляє РБК, заявив прем'єр-міністр країни Володимир Філат. Глава уряду висловив думку, що республіка останнім часом домоглася достатнього успіху в проведенні реформ і впровадженні європейських стандартів, щоб офіційно почати процес вступу до ЄС.

Для того щоб реалізувати свої інтеграційні плани, Філату і його соратникам потрібно буде утриматися при владі на найближчих парламентських виборах, які відбудуться наприкінці листопада.

Держава повертає собі «Білозерську»

АКТУАЛЬНО

Останнім часом дуже багато говорять з приводу приватизації підприємств вугільної галузі. Справді, роздержавлення окремих шахт може принести користь не тільки економіці країни, а й сотням тисяч жителів невеличких шахтарських містечок. Але, на жаль, в Україні вже є негативні приклади виведення вугільних підприємств з-під контролю держави. Один з таких прикладів — шахта «Білозерська».

Нагадаємо, 13 листопада 2008 року регіональне відділення Фонду держмайна під тиском судового рішення уклало договір оренди шахти, яка на той момент входила до складу державного об'єднання

Керівництво товариства з додатковою відповідальністю «Шахта «Білозерська» не тільки не виконує своїх зобов'язань перед містом та працівниками, а ще і має намір прокласти нову лаву прямо під житловими будинками.

«Добропіллявугілля». Так шахта була виведена зі складу держпідприємства і стала ТДВ (товариством з додатковою відповідальністю) «Шахта «Білозерська». До цього вугільне підприємство приносило прибуток.

Минуло лише два роки, а нові господарі встигли так «дохазяйнуватися», що більшість жителів Білозерська сподіваються на повернення шахти знову до державної власності. Адже керівництво ТДВ не тільки не виконує своїх зобов'язань перед містом та працівниками, а ще і має намір прокласти нову лаву прямо під житловими будинками. Неважко здогадатись, які катастрофічні наслідки це може мати.

Але надії мешканців Білозерська таки можуть здійснитися. Господарський суд Донецької області 20 жовтня ухвалив рішення про розірвання договору оренди цілісного майнового комплексу шахти «Білозерська» з ТДВ «Шахта «Білозерська» і повернення шахти до складу ДП «Добропіллявугілля». Таке рішення суд ухвалив за позовом регіонального відділення ФДМ у Донецькій області через систематичне порушення орендарем умов орендного договору. Зокрема, орендар несвоєчасно розраховувався з орендної плати, не виконував заходи проти-пожежної безпеки та вимоги щодо створення безпечних умов праці і охорони навколишнього середовища. Крім того, новий власник допустив виникнення заборгованості із заробітної плати перед шахтарями в розмірі 10 мільйонів гривень. Також під час перевірки, яку провели кілька державних органів, з'ясувалося, що ТДВ «Шахта «Білозерська»

Новий власник допустив виникнення заборгованості із заробітної плати перед шахтарями в розмірі 10 мільйонів гривень. Та накопичив борги перед Пенсійним та іншими державними фондами в розмірі 11 мільйонів гривень.

накопичило борги перед Пенсійним та іншими державними фондами в розмірі 11 мільйонів гривень, незаконно занижує мінімальну тарифну ставку в зарплаті шахтарям та вчасно не оплачує оренду.

Більше того, керівництво шахти не тільки не виконувало зобов'язання, а й взагалі спробувало їх скасувати. До того ж тим самим шляхом, яким і отримало шахту — через суд. До речі, позов було подано 21 вересня 2010 року одразу після того, як регіональне відділення ФДМ звернулося до суду з проханням розірвати договір оренди.

Згідно з судовим позовом, ТДВ «Шахта «Білозерська» спробувало повністю відмовитись виконувати умови колективного та галузевого договорів, заходи проти-пожежної безпеки, виплачува-

ти в повному розмірі платню працівникам та не допускати виникнення заборгованості із заробітної плати, не допускати скорочення чисельності працівників підприємства, а також відмовитись надавати Фонду держмайна довідки про заборгованість перед працівниками та повідомляти техніко-економічні показники підприємства, необхідні для здійснення контролю за станом держмайна. Якби суд задовольнив позов ТДВ «Шахта «Білозерська», то державі важко було б доводити невиконання зобов'язань, які скасовані.

Тепер стає зрозуміло, що передача шахти «Білозерська» в оренду було серйозною помилкою. Більше того, як повідомив в інтерв'ю виданню «Салон Дона і Баса» генеральний директор державного підприємства «Добропіллявугілля» Володимир Панібратченко, виведення окремих шахт зі складу державних вугільних об'єднань — дуже небезпечна практика. І яскравим прикладом може служити саме шахта «Білозерська», де сьогодні видно тільки негативні результати діяльності орендаря.

Якщо виводити окремі шахти з великого бюджетотворюючого підприємства, то всім іншим шахтам вижити практично неможливо. Крім того, обсяги видобутку вугілля на різних шахтах відрізняються. Тому за рахунок високого видобутку

вугілля одними шахтами об'єднання може підтримувати підприємства, що не виконують план, і виплачувати всім працівникам гідну заробітну плату та спрямовувати кошти на модернізацію відстаючих шахт, які зрештою можуть почати нормально працювати.

Володимир Панібратченко підкреслив, що в його державному підприємстві шахти підтримують одне одного, за рахунок чого досягається збалансована робота. Та й графіки введення і виведення нових лав формуються так, щоб падіння обсягів видобутку на одних шахтах компенсувалися за рахунок інших.

Той факт, що оренда шахти «Білозерська» не дала бажаного ефекту визнають і народні депутати, адже 14 жовтня на підприємстві працювали представники Спеціальної комісії Верховної Ради з питань приватизації. Як повідомив газеті «Сегодня» народний депутат Олександр Касянюк, до керівництва шахти є багато запитань. Зокрема, це утримання

«Деяких працівників шахти могли примусово змусити переоформляти в нотаріуса в Олександрівці та Дружківці документи, що підтверджують частку власності в підприєм-

стві кожного члена трудового колективу. Казали, треба зробити це дуже швидко — мовляв, шахта може піти в чужі руки і весь колектив залишиться ні з чим. Для поїздки до нотаріуса виділялися шахтні автобуси», — розповів Олександр Остапов.

У результаті цієї обробки нібито з'ясувалося, що трудовому колективу шахти належить менш як 20 відсотків у статутному капіталі орендного підприємства, а решту 80 відсотків, за даними видання «Голос Донбасу», контролює компанія ТОВ «Екойл», яку керівництво шахти називає «інвестором». Згодом, мовляв, ці самі 80 відсотків перейшли до іншої компанії ТОВ «Білозерінвест», серед засновників якої Олена Тополова — дружина экс-міністра вуглепрому народного депутата Віктора Тополова.

Після того, як під тиском судового рішення Регіональне відділення Фонду держмайна України було вимушене укласти договір оренди цілісного майнового комплексу з ТДВ «Шахта «Білозерська», махінації набули більш матеріального характеру.

У своєму інтерв'ю Олександр Остапов стверджував, що на підприємство почали ввозити обладнання, яке обліковувалось за документами як нове, але насправді воно вже було у вжитку. Природно, що Олександр Остапов дав розпо-

соціальних об'єктів. Котельні, наприклад, запустили тільки перед приїздом парламентської комісії.

Показово, що діяльність ТДВ «Шахта «Білозерська» зацікавилися і правоохоронні органи. Нещодавно співробітниками Донецького обласного УБОЗ та Красноармійського районного ВБОЗ заарештовано заступника директора з перспективного розвитку шахти «Білозерська» Володимира Швеця. Згідно з офіційною довідкою, виданою слідчим відділом Управління по боротьбі з організованою злочинністю Головного управління МВС України в Донецькій області, прокуратурою «порушено кримінальну справу стосовно громадянина Володимира Швеця за фактом заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем вчинене повторно, за попередньою змовою групою осіб».

Що ж потрібно було зробити, щоб опинитися під слідством за такими серйозними обвинуваченнями? У цьому намагалася розібратися місцева преса. В інтерв'ю «Донецьким новинам» заступник директора ТДВ «Шахта «Білозерська» з господарських питань, депутат Білозерської міськради Олександр Остапов розповів про деякі сумнівні факти встановлення контролю над ТДВ.

Мешканці міста сподіваються, що співробітники прокуратури розберуться в діяльності ТДВ «Шахта «Білозерська», але при цьому вони спілкуватимуться не тільки з керівництвом шахти, а й з простими людьми — городянами та шахтарями, які можуть багато чого розповісти.

рядження охороні не пускати машини з таким обладнанням на територію шахти. Після цього всі охоронні функції були передані приватній фірмі з Донецька і повністю змінилася охорона підприємства.

Президент України Віктор Янукович під час призначення на посаду Генерального прокурора України Віктора Пшонки дав йому доручення розібратися з ситуацією в Білозерську. Мешканці міста сподіваються, що співробітники прокуратури справді розберуться в діяльності ТДВ «Шахта «Білозерська», але при цьому вони спілкуватимуться не тільки з керівництвом шахти, а й з простими людьми — городянами та шахтарями, які можуть багато чого розповісти.

Петро МАКСИМЧУК.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, переважно без опадів. Вітер південно-західний, північно-східний, 5—14 м/с. Температура вночі 3—9 градусів тепла, на Південному Березі Криму й на Закарпатті — 10—15 градусів. Удень — 11—18 тепла, на півдні — 17—22, на півночі Лівобережжя — місцями 6—9 градусів.

■ **1800.** Американський конгрес уперше зібрався у Вашингтоні — новій столиці США. ■ **1804.** Заснування Харківського університету. ■ **1825.** Помер Зоріан Доленга-Ходаковський, польський та український фольклорист. Записав більше 2000 українських пісень. ■ **1855.** Шотландський дослідник Африки Девід Лівінгстон відкрив на річці Замбезі водоспад, який назвав Вікторією. Висота — 120 м (один з найбільших у світі), ширина водного потоку — 1800 м. ■ **1920.** Остаточний розгром військ барона Врангеля в Криму. ■ **1970.** На Місяць доставлено радянський самохідний апарат, керований із Землі, — «Луноход-1».

А НА ВЕРБІ
— ГРУШІ

Пересмішник
з Верховини

У Карпатах кажуть: «Що не сільце — своє словце». Від себе додамо: і свої мудреці, і справжні авторитети, але і свої комедіанти. Не гірші, ніж у Габрово або у фільмах Кустуриці...

Щоб переконатися, треба народитися й пожити в будь-якому закарпатському селі, — і до сивої старості запам'ятаєш кумедні історії-небилиці. І знайте: усе неоковирне, незграбне, про що мовиться у тих придибенціях, однозначно діялося з урожденцями «не з нашого красного села», а виключно «з тої маленької сусідської селини». Одним із таких природжених фіглярів-комедіантів у верховинських Березниках був Дмитро Донинець, котрий залишив нащадкам сотні всіляких жартів, яскравих кумедних сцен, — і все воно мало під собою житейську основу. У дитячій пам'яті збереглося лише кілька тогочасних моментів (нині вони не настільки смішні, як були тоді). «Що поробляєш, Митре?» — запитують якось знайомі. — «Краду і брешу», — сміливо випалив він правду, а працював тоді, на початку 50-х, заготовлювачем у сільпо.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Або таке. Сів Митер на лавку в центрі села, продів у трикарбованцеву купюру нитку і чекає. Іде поважний чоловік. Зупинився. Наступив, ніби зненацька, на трояк. Оглянувся — нема нікого. Тільки відняв ногу і нахилився, щоб підняти, а Митер смикнув і потягнув гроші, а тому кинє словце-друге, щоб більше не зарився на чуже.

Несуть дві молодичі на плечах мливо — одна повертається із млина, а друга лише йде молоти кукурудзу на борошно. Зупинилися проти крамниці і, довго паше-куючи, перекладають мішки з плеча на плече. Й не чулися, як минуло хвилин з 15—20. Митер виніс два стільці і запропонував їм сісти, бо в ногах, мовляв, правди нема. Ті миттю розбіглися...

Хрушов кинув клич наздогнати і перегнати Америку. Донинець на це не зреагувати не міг. Переклав на возі передні (меншого діаметру) колеса назад, а задні — наперед. Сів на воза, кинув два порожні бідони і їде задом-наперед. «Доганяю Америку!» — замість «добрий день!» вітався з зустрічними. Але коли під час колгоспних зборів, на яких приймали відповідні соцзобов'язання, Митер конкретно сказав, що «доганяти доганяйте, але не переганяйте, бо буде видно, які у вас ззаду штани», — його викликали в райцентр для профілактики...

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Повірила, коли припекло

РОЗПОВІМ ІСТОРІЮ

Проживши із чоловіком сімнадцять років, у 1986 році я все-таки зважилася подати на розлучення: мене дістали його п'яні загули. Суд тягнувся майже два роки. Стосунки із чоловіком ще більше загострилися. Через скандали я з донькою часто ночувала в сестри.

Суд нарешті прийняв рішення: нашу двокімнатну квартиру розділити на однокімнатну й кімнату із загальною кухнею (комуналку) шляхом розміну. Через те, що наша неповнолітня дочка залишалася зі мною, мені присудили однокімнатну квартиру, а колишньому чоловікові — кімнату. Але він нізащо не погоджувався їти в комуналку й вимагав розміну на дві однокімнатні квартири. І від доплати теж відмовився. Три місяці я не могла знайти обмін, який би влаштував його. Тим більше, що наша квартира була кооперативна й виплачена тільки на 80%.

Я билася як риба об лід, нерви здавали. Але ж я займала керівну посаду: в підпорядкуванні — 85 осіб, п'ять магазинів у центрі міста.

Якось увечері я зустріла давню знайому. Вона вислухала мене й запропонувала сходити з нею до церкви. Як же я — партійна, і, звісно ж, невіруюча, депутат міськради — могла погодитися на таку пропозицію!

Але після чергового зриву обміну і скандалу з колишнім чоловіком я наважилася. У церкві моя знайома порадила мені підійти до ікони Миколи Чудотворця й пошепки або подумки все йому розповісти, попросити допомоги. І що ви думаєте? Тількино я висловила все наболіле, мені полегшало, я розслабилася, потекли сльози. Просто біля ікони майже годину, не помітивши, як проминув час. Коли вийшла з церкви, відчула таке полегшення, наче гора з плеч упала.

Але найдивовижніше мене чекало наступного дня. На моє оголошення зателефонувала жінка й запропонувала чудовий варіант розміну: нашу двокімнатну — на дві однокімнатні в гарному районі. З умовою, що протягом трьох днів ми повинні погасити залишок суми за кооператив, виписатися й звільнити квартиру. З'ясувалося, що ця жінка терміново розмінювала свою й доньчину квартиру, бо дочка вийшла заміж за військового, і вони по службі виїхали з міста. А вона сама поспішала в рейс, на шість місяців. І в неї не було можливості комусь доручити дивитися одразу за двома квартирами протягом півроку. До того ж наша квартира була обладнана під сигналізацію — що їй і було потрібно.

За ті три дні я успішно вирішила всі питання: оплати, прописки, аж до виїзду зі старої квартири. Колишній чоловік, хоч як це дивно, був дуже задоволений розміном... А я донині вдячна своїй знайомій. Тепер я знаю: є Бог на світі, який допомагає людям у важку хвилину! Відтоді я часто ходжу до церкви, молюся, шаную церковні свята. І багато проблем вирішуються начебто самі собою.

До речі, з другим чоловіком одразу після оформлення законного шлюбу я обвінчалася.

Скадовськ Херсонської області.

Ольга АЛЕКСАНДРОВА.

Колаж Олексія КУСТОВСЬКОГО.

КОМЕНТАР

Чудо — справа індивідуальна

Як пояснити, що невіруюча людина зайшла в храм, звернулася по допомогу до святого Миколая біля його ікони й одразу отримала розв'язання усіх своїх проблем, аж до влаштування особистого щастя? З цим запитанням звернулися до протоієрея Романа БАРАНОВСЬКОГО, настоятеля храму Святителя Михаїла:

— У цьому випадку збіглося багато чинників. Господь допускає якусь скорботу, і людина шукає вихід. Добре, що жінка пішла не до бабки, не до шарлатана й екстрасенса, а пішла туди, куди вона повинна була піти (тому що вона хрещена, тому що діди й прадіди православні). Господь, бачачи її пошуки і потенціал воцерковитися, являє чудо, як аванс. Людина в простоті своїй звертається від усієї душі й отримує. Саме це допомагає їй зрушити з місця невірства свого. Тому чудо — справа індивідуальна: воно стоїть на конкретній особі, обставин, зрештою, її минулого, а

також минулого її пращурів.

Людині, яка відчуває потребу звернутися до Бога, ікона допомагає створювати молитовний настрій, додає імпульсу молитви, виступає генератором і провідником. Хоча є й такі, хто молиться без ікон, і Бог їх однаково чує. Але не всі прохання виконуються. Є ікони, через які Господь часто являє свою поміч людям, навіть у таких обставинах, коли вже ніхто не може допомогти. Ці ікони помічають, чутки про дива швидко розповсюджуються. Ми знаємо чудотворні ікони, що прозвучали на весь світ. Але є і чимало ікон, через які Господь почув молитви людей і явив неймовірні чудеса, однак мало хто про них знає.

— Кажуть, купуючи ікону, треба вибирати ту, що сподобалася...

— Навпаки, ікона вас обирає. «Не ви мене обрали, я вас обрав», — каже Господь учням. І наостанок: благодать Божя дає все добре, а зло ми робимо зі своєї волі.

Королівський колір

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

Пурпурний вважається кольором королівської влади й престижу вже тисячі років. Були знайдені тексти, датовані 1600 роком до н. е., де вперше згадувався цей колір, передає narod.org.ru.

Відкриття пурпурної фарби приписують ще Геркулесові — героєві грецької міфології. Легенда говорить, що на Левантійському узбережжі його пес поїдав равликів і молюсків, після чого морда собаки набула пурпурного відтінку. Отже, такий колір був отриманий з молюсків, а через їх неймовірну дорожнечу (цінніше за золото) цю фарбу могли дозволити собі тільки люди з вищого товариства.

Пурпурна фарба із черепашок молюсків одержала назву «тирського пурпуру» на честь місцевості, де вона була відкрита — Тира (сьогодні — Ліван). І хоча згодом фарбу такого кольору виготовляли вже з риби й навіть із комах, вона, як і раніше, вважалася символом королівської влади в Римі, Єгипті й Персії. З падінням Римської імперії пішов з ужитку вираз «тирський пурпур».

Коли стали використовувати дешевші у виробництві синюваті відтінки, то історичним відтінком європейської ари-

тократії став синій. До речі, королівський пурпурний колір, яким ми його знаємо зараз, має більше синяві, ніж той первісний «тирський пурпур».

Посиденьки провела Людмила ОПАНАСЕНКО (mila@golos.com.ua)

Редактор номера Володимир КОРОЛЮК.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мета-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 Зам. 18433

Макет, верстка — редакція газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

